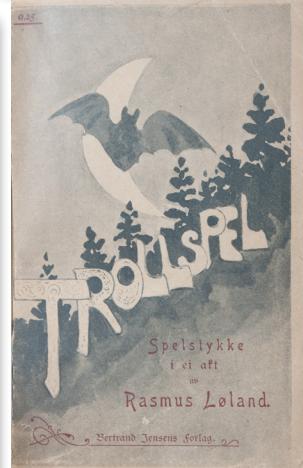
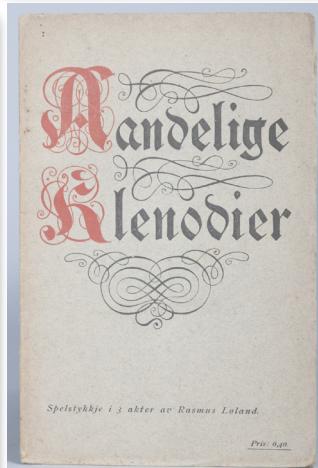
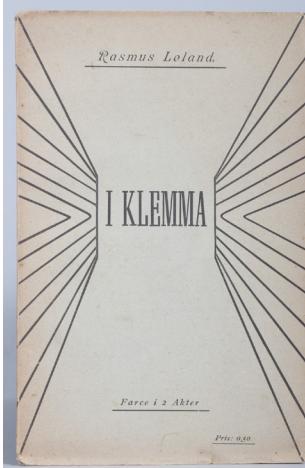
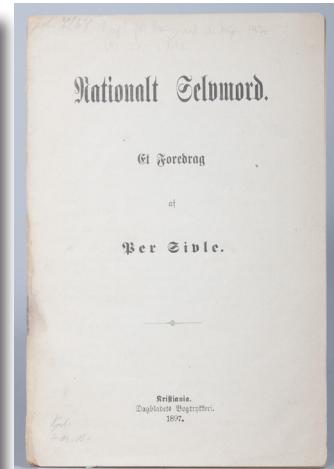
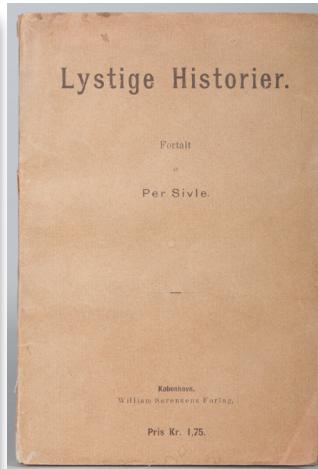
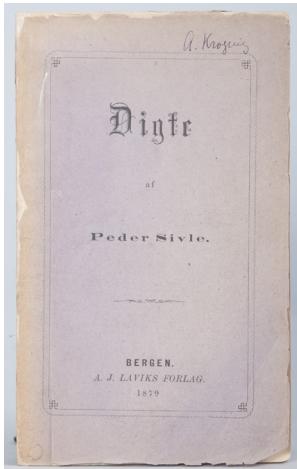
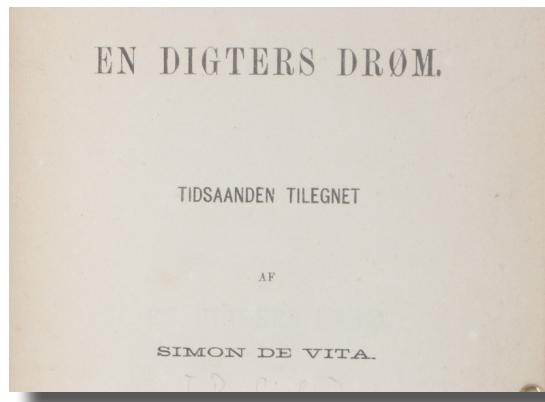
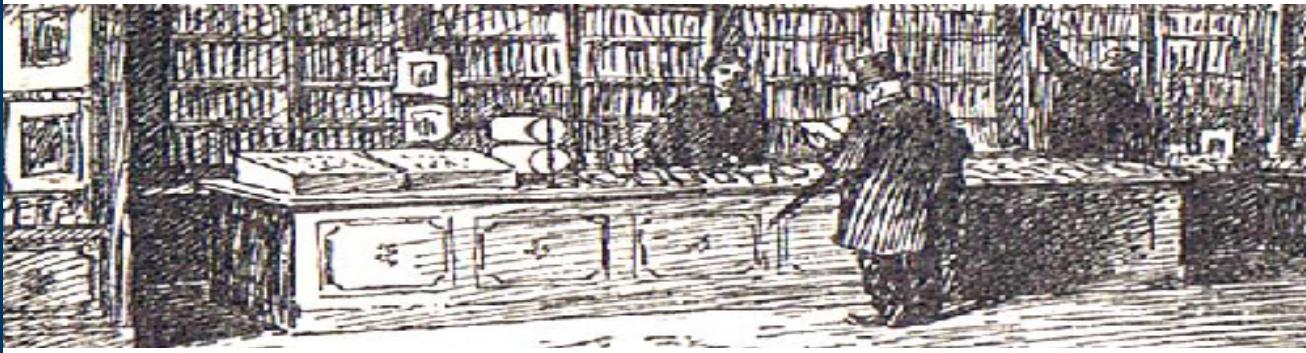

ANTIKVARIAT BRYGGEN

Katalog 53

Per Sivle & Rasmus Løland
Godt rekke av uvanlige titler.

Kjære bokvenn!

Katalog 53 inneholder nær komplette rekker av Per Sivle og Rasmus Lølands produksjon. Samtidig presenteres det landsmåls-/nynorsk litteratur på antikvariatets hjemmeside: www.antikvariat-bryggen.no

Tidlig landsmållitteratur er et spennende samlerområde. Forfatterene slet med å få sine manuskripter antatt, og det ble etablert flere mindre forlag som valgte å satse på dette. Noe som for de fleste viste seg å bli mer et ideologisk fremfor økonomisk vellykket foretak. Olaf Norli er vel å regne som et av få unntak.

Flere bøker er skrevet om emnet, og antikvariatet nevner her kun et lite utvalg som undertegnede selv har hatt stor glede av å lese. De fleste av disse er tilgjengelig til en billig penge på www.antikvariat.net

- Olav Myre: Bøker og blad i Sivletiden. (Småskrifter for bokvenner nr. 35, 1943).
- Olav Myre: En antikvarbokhandler fra nittiårene - Bertrand Jensen 80 år. (Damm, 1943).
- Olav Myre: Oskar Braaten hos Bertrand Jensen. (Trykt som manuskript, 1943).
- Idar Stegane: Mons Litlerés Forlag. (Det Norske Samlaget, 1983).

Førstnevnte er så interessant og representativ for denne katalogen, at undertegnede har valgt å gjengi hele heftet in extenso på de følgende sider.

God lesning!

Bibliofil hilsen
Fredrik Delås

ANTIKVARIAT BRYGGEN

Bryggeneveien 42 - Bryggen Vestre - 1747 Skjeberg - Telefon 930 22 712
E-post: post@antikvariat-bryggen.no

OLAV MYRE

BØKER OG BLAD I SIVLETIDEN

OSLO 1943
N. W. DAMM & SØN

De få forlag som på Jens Tvedts tid våget å utgi målbøker var dessuten som oftest små og mindre kjente og enda mindre «ansete», men fremfor alt ubemidlede, la oss si likefrem *fattige*. De hadde intet å reklamere med, ingen driftskapital å sette i gang et effektivt omsetningssystem med. De store forlag i hovedstaden var for en 40—50 år siden lukket for mållitteraturen, når Olaf Norli undtas og Arne Garborg hos Aschehoug.

I Pilestredet 5 — mot trianglen — etablerte i 1891 Bertrand Jensen sitt antikvariat og utvidet dette til forleggervirksomhet. Flere av datidens uglesette målstrevere, som senere har høstet anerkjennelse, vanket i hans interessante bokbod, deriblant Arne Garborg. Flere av de endnu ubemerkete riksmafsforfattere vanket der også, foruten landets største boksamler og bibliofil, Thv. Boeck og vår bibliografiske allfader, Jens Braage Halvorsen. Bertrand var en trofast kamerat, som gjerne så sine nærmeste venner omkring sig, privat som i bokladen. De fleste av Rasmus Lølands bøker kom ut på hans forlag i 90-årene. Hans Seland, Rasmus Steinsvik og andre

UNDER de siste års livlige antikvariske bokomsetning har man ikke kunnet undgå å legge merke til, at landsmålsliteraturens eldre og eldste trykk etter hvert er steget i kurs og etterspørrelse.

Årsakene til disse prisstigninger er lett å etterlyse: Nynorskforfatterne hadde vanskelig for å få sine manuskripter trykt — og hvis det lyktes, skjedde det under forsiktige former, i små oplag og beskjedne formater. Kjøpelysten hos det store publikum, selv hos målbevegelsens egne tilhengere, var minimal. Bittert er dette kommet til orde hos Jens Tvedt en gang: «Maalfolket elska «maalet hennar mor» og tala sume tider væne ord um det, naar det soleis høvde. Og song: «Dei vil alltid klaga og kyta». — For so kunde dei etterpaa med godt samvit stydja dei heimedanske bladi og kjøpa danske bøker og lata maalbøkerne liggja uselde og maalbladi svelta ihel.»

3

med dem fikk også hjelp og husly hos Bertrand Jensen, som til daglig, i kameratkretsen, gikk under navnet Jens, hans annet fornavn. Nils Kjærds debutbok: «Essays» kom ut 1895 hos Bertrand Jensen, — en oplagt tapbringende affære. Bertrand Jensen tapte kort og godt mer enn han tjente på sine forlagsartikler og han søkte balanse i en etter datidens forhold omfattende antikvarisk omsetning. Til den ende utgav han blandt annet det i mange henseender fortjenstfulle månedsskrift «Bogvennen», som nu er blitt en boklig sjeldenhets. Men tross alle anstrengelser bragte heller ikke antikvariatet tilstrekkelig mynt i kassen.

Bertrand Jensen lever ennu, stille tilbaketrukket som jorddyrker på Jomfruland, den 12. oktober 1943 fyller han 80 år. Han heter forresten ikke lenger Bertrand Jensen, men Jens Vinner. Egentlig var han bestemt for manufakturbranchen, den hans far i Fredrikstad virket i under sosialt hell i en lang årekke. Sønnen Bertrand var farens øiesten, skjønt guttens idealiserte livsopfatning med sterkt tilknytning til Johan Sverdrups og venstres «grunnsyn» var en skuffelse for den gamle konservative far

i trelastbyen, høires sikre borg. Den gamle vedblev allikevel, påståes det, til sin død å understøtte sin litterære og politiske radikaler av en sønn, men da senior døde i 1895-årene og enhver støtte fra den kant (arv) brått ophørte, så Bertrand Jensen efter en tids forløp ingen annen utvei enn å opgi ævret (ca. 1899) og emigrere. Veien gikk til New Zealand, hvor han var i flere år. I mellemtiden var han blitt skilt fra sin første hustru, som fortsatte antikariatet, og etter hjemkomsten til Norge giftet han sig på ny. Først i vår tid begynner denne stille kjempers navn å dukke frem av glemseLEN, og nu yder man ham den anerkjennelse og gir ham den hedersplass han fortjener. Hans navn omtaltes med sympati og venerasjon.

Bertrand Jensens samtidige og delvise forbillede var Mons Litleré, banebryteren og den egentlige grunnlegger av nynorsk forleggervirksomhet. Litleré utgav også riksmalsbøker, således Knut Hamsuns «studie» over Lars Oftedal i 1890. For denne sin «lefling med dansken» fikk Mons ofte høre spottord fra de mer ortodokse vestlands-målfolk. Garborgs Norsk eller Dansk-

norsk (1888), Fri Forhandling (1889), Hjaa ho mor (1890) og Fred (1892) er alle kommet hos Litleré i en tid da Garborg ennå ikke var anerkjent som en av de fem store. Anders Hovdens debutbok, Laak Lagnad under pseudonymet Karl Koll (1893) hører til de mange Litleré-bøker som er blitt sjeldne og prisforhøiede. Nevnnes bør også Sheibroks Sandfærdige Skrønner 1891.

Utrolig meget fikk Mons Litleré utført i sitt korte liv. Dette artet sig som en sluttspurt fra konfirmasjonsalderen av, for kanskje han tidlig fornemmet at livslinjen blev kort? Han var bondegutt fra Naustdal i Sunnfjord. Her var det han 1886, 19 år gammel, grunnla Norskmalets bokhandel, etter at han først i noen år hadde drevet omførselshandel (kolportasje i høiere stil). Allerede året etter (1887) flyttet han til Bergen. Her forente han sin bokhandler- og forleggervirksomhet med journalistikk, idet han overtok ledelsen av Firda og Sygnafylkets Avis, som han senere blev eier av. Han skrev meget selv, oversatte fra norsk-dansk og fremmede sprog til landsmål.

Mannen slet sig helt enkelt ut. Det

skulde ikke bedre helse og utholdenhett at han bodde trangt og usundt. For 8 kroner måneden leide han ved innflyttingen til Bergen i 1887 et lite kvistværelse i Klosteret 10. Her var forlag, redaksjon, ekspedisjon, boklade, soverum, spisestue og i blandt kjøkken. Da det gikk forholdsvis bra med forretningene (han stilte ingen krav til sig selv) flyttet han heldigvis snart til større lokaler og utvidet. Han organiserte en utstrakt kolportasjevirksomhet, den eneste måte han effektivt kunde få omsatt målbøker på. Allerede i begynnelsen av 1890-årene merket han at noe feilte ham, men ingen læge kunde si med bestemthet hvad det var. Og Litleré arbeidet uanfektet videre dag og natt. Han tok sykdommen med ro og tross. Den vilde nok gi sig, mente han. Men den tok i stedet til, og han måtte til slutt selge forretningen. Nu hadde han fått vite sykdommens art: En sterkt fremskredet leverkreft.

Jens Tvedt, hans gode venn og hjelper, fulgte i 1895 Litleré til Hamburg for der å søke en berømt kreftspesialist. Men ingen redning var mulig. Det var for sent. Men like til de siste dager var han optimist og

planla store gjerninger for målsak og fedreland. Den 8. april 1895 døde han på hospitalet i Hamburg, bare 28 år gammel. Med opriktig vemod blev dette dødsbudskap mottatt på alle hold her hjemme. En eindommelig mann var falt fra i sin beste alder, i sine mest opglødde arbeidsår. «Eit storverk gjorde Mons Litleré i dei faae aari han fekk til arbeidsdag. Han brøyte vegen fyr den nynorske bokavlen,» sier Jens Tvedt blandt annet i sin vakre, velskrevne Litleré-biografi i Syn og Segn for oktober 1910.

I de samme år som Mons Litleré stred for sak og ideal i Bergen og Bertrand Jensen i Kristiania, kjempet en av nynorskens unge forfattere sin hårde kamp for tilværelsen på andre kanter av landet.

Det var Per Sivle.

Merkelig nok kom ingen av hans bøker ut hos hverken Bertrand Jensen eller Mons Litleré ennå mens disse levde. Men som vi senere skal se blev et par Sivlebøker forlagt av Litlerés etterfølger.

Per Sivle startet tvert imot sin litterære løpebane i selve hovedstaden, hos ingen mindre enn Albert Cammermeyer, sin tids største og mest ansette forlegger og bokhandler i

Norge, ja, en av nordens fremste. En fordomsfri og modig mann i en mørk, bigot periode. Cammermeyer stod kulturelt på den nasjonale front, skjønt han politisk var konservativt innstillet. Han tok tap-pert kampen op for *norsk* forlag, norsk bokavl, lot sig ikke skremme av P. Chr. Asbjørnsens, Bjørnsons, Ibsens, Jonas Lies, Kiellands og de mange andre norske dikteres utvandring til København. Albert Cammermeyer, som i Danmark kaltes Norges Hegel, kunde etter 20 års virksomhet peke på en forlagskatalog på 1100 titler, deriblant mange bindsterke bøker, som forleggeren på forhånd måtte vite vilde bringe ham tap. Hadde han vært 40 år yngre, rik og sterk av helbred, ville han ha vært blandt kandidatene som norsk seierherre, det William Nygaard blev i norsk kulturhistories gjennembruddstid. Men den voldsomme energi-utfoldelse som konkurransen med kjempekollegene i København krevde, understøttet av en dårlig, undfallende tidsånd i fedrelandet, slet Albert Cammermeyer ut. Han var dessuten en av tidens ivrigste organisasjonsmenn og flerårig formann i Den norske Boghandlerforening (1886—1891).

10

Med ham kom en ny ånd, ungdom og norskdom og fridom inn i den stivbente forening. Den samme forening som i 70-årene nektet å opta ham som medlem!

Allerede 1888 så Cammermeyer sig imidlertid — av helbredshensyn — nødt til å selge bokhandelen. Kjøpere var tre dyktige unge menn av den Cammermeyerske skole, Eistein Raabe, Sigurd Pedersen og G. Gulbrandsen. De fortsatte ærefullt sortimentsbokhandelen i grunnleggerens spor. Idag står Cammermeyers bokhandel som en av Nordens største og mest ansette. Albert Cammermeyer beholdt selv forlaget. Tre år senere (1891) var hans helse imidlertid ytterligere svekket, så han ikke orket forlaget lengre heller. Det lyktes ikke å finne norske kjøpere. Kanskje selger forresten var vel stiv i pris-forlangendet? Nok er det: Datidens mest innarbeide, velrenomerte og *nasjonale* forlag gikk til utlendinger. Det var danske *Hjalmar Bigler* og *William L. Wulff* som kjøpte forretningen. Prisen var 130,000 kroner, men fagfolk har sagt mig at summens størrelse var dobbelt så høi som forlagets effektive verdi.

Slik stod det altså til i landet: Norges

II

største diktere drog i flokk og følge til Danmark med sine verker, og danske forleggere og bokhandlere kom til Norge! Dansk op og dansk i mente. Og det bare for en 40—50 år siden!

Ikke mange år senere var det Per Sivle lot samvittighetens refsende og manende appell lyde i sin berømte sang, den som så velsignet gikk i oppfyllelse, både politisk og litterært, henholdsvis i 1905 og 1925:

Vi vil os et Land som er frelst og frit
og ikke sin Frihed maa borge.
Vi vil os et Land, som er mit og dit,
og dette vort Land heder *Norge*.
Og har vi ikke
det Land endnu,
saa skal vi vinde det,
jeg og du!

Albert Cammermeyer var Pes Sivles første forlegger, riktignok «pr. kommisjon» (1878). Det var utvilsomt under angst og beven den lyriske sogning, som den gang var bare 21 år gammel, våget å henvende sig til en forlegger, endog landets største. Men Cammermeyer hørte til de kloke og nasjonale. Debutarbeidet imponerte heller ikke i størrelse, et fortellende dikt på bare

31 sider. Ophavsmannen ønsket eller torde ikke knytte sitt navn til foretagendet. Han fremstod under pseudonymet Simon de Vita, hvilket omtrentlig utlagt er «Livets Simon». Diktets titel «En Digtars Drøm» var like så allegorisk eller apokalyptisk som pseydonymet. Bokens hovedperson, den unge dikter, sovner inn julekvelden over arbeidet sitt, drømmer om ære og glans han skal vinne som dikter. Plutselig kommer en mann og tar ham med sig, først til et torv, hvor dikterens store æresminne styrter. Derfra går veien til en sal full av selsomme dødningeskikkeler i vettlaus redselsdans. Dikteren vil flykte, men ledsageren holder ham fast og sier: Dette er all ungdommen som før var fager og håpefull, men som din umoralske bok har kastet i rennestenen av synd og last — — — i fengsel eller i fjorden.

Boken, som har undertitelen: Tidsanden tilegnet, er skrevet på riksmål og er med årene blitt temmelig sjeldent. Det blev i 1929 betalt kr. 35,50 for et pent eksemplar. Men skriften forekommer nesten aldri på det antikvariske marked.

Sivle bodde den gang (1878) i Sorgenfrigaten i Kristiania — et gatenavn som

12

13

inneholdt en symbolsk ironi på den unge manns fremtid. Han leste til artium på Qvams latin- og realskole, men, som vi senere skal se, måtte skolegangen brått avbrytes. Sivles beste venner og daglige omgangskrets i denne forholdsvis glade, sorgenfri ungdomstid var senere bisp Bernt Støylen og dikterpresten Anders Hovden. Den siste forteller i sin biografi over sin uforglemelige venn (Norske folkeskrifter, utgitt av Norges Ungdomslag og Student-Mållaget) at Sivle var en «staut ung mann med eit andlets-bragd som straks fekk ein til å minnast Wergeland. — Det var ein vakker kar, med noko så mjukt og hjartevarmt over seg, greidt og evnerikt. Og ulik alle andre».

Sivle skrev allerede den gang dikt og småstubber i forskjellige blad.

Hans annen bok «Digte» kom året etter (1879). Også denne var ganske liten, 79 sider. Sivle utgav aldri tommykke bøker, fulle av snakk. Forleggeren nu het A. J. Lavik, Bergen, et temmelig ukjent forleggernavn. Sproget var fremdeles riksål. Det bibliografisk merkelige ved denne boken er forfatternavnet: Peder Sivle. Man tør derav

14

herje som om en sag sakte gikk frem og tilbake gjennem bakhodet. Det hele kom som kastet over ham. Den flittige, nøkterne og stillferdige gutt, som aldri før så sig råd til å skulke en time, men tvert imot tok nettene til hjelp, blev først i uker, så i måneder, til slutt i år strengt forbudt lesning. Lægene kunde bare trøste ham ved å stilne smertene med morfin. Imens øket den unge manns fortvilelse, hans ubrukte krefter sprengte på, tankene pinte ham om dagen og i de lange søvnlose netter. Således gikk det til at han ikke kunde ta studenteksa- men og heller aldri bli prest.

Årsaken til sykdommen?

Med avgjort sikkerhet kan dette spørsmål ikke besvares. Selv mente Sivle at han hadde sprengt sig ved for megen lesning. Det satte også merker at han en gang i sin tidligste ungdom blev nerverystende skremt: Han kom en dag inn til en av sine lærere og fant denne liggende død på gulvet i en blodpøl, drept ved egen hånd. Endelig må pietismens uhyggelige grassering i hans inne-stengte, fjellunge hjembygd i barneårene ta sin part av skylden. Guttens fantasi opskakedes, hans sinn foruroligedes under

slutte at han oprinnelig kaltes eller kalte sig Peder, kanskje dette til og med er hans døpenavn. Faren, som var en kjempestor, efter sigende hård og umedgjørlig mann (hestehandler og kvegdriver av profesjon), hadde religiøse innslag, når det høvet sig slik. Og han bestemte gutten til prest. Til dette øiemed passet det jo å kalle ham op etter store sankt Peder. Da det gikk en helt annen vei med sønnen, foreldrenes eneste gjenlevende barn av tvillingpar, kom far og sønn i et slikt motsetningsforhold at aldri hel forståelse kunde komme i stand.

Nok er det: «Digte» er første Sivlebok under navn, og den eneste med fornavnet Peder.

Senere blev det Per.

I forbindelse med Sivles bok nummer to kan også et annet moment nevnes, kanskje det mest tragiske i denne hårdt prøvede manns liv.

«Digte» blev nemlig til i hans sykdoms første tid. Dette, sett i sammenheng med hans hang til grublerier, forklarer bokens sterkt religiøse innhold. Sykdommen eller ulykken bestod av en ulidelig hjernelidelse med nakkekrampe som ofte i døgnvis kunde

15

slike opvekstår. Han stod så å si alene i verden. Moren — en hjertegod, fin og evnerik kvinne — døde da Per var bare 3 år gammel. Faren før jevnlig bygdelangs på hestehandel. Treåringen, farens eneste gjenlevende barn, blev overlatt til fremmede. Han gav uttrykk for savnet av sin mor i det stemningsrike, skjonne dikt «Ukjend»:

«Den fyrste song eg høyra fekk,
var mor sin song ved vogga,
dei mjukte vik til hjarta gjekk
og kunde gråten stogga.

Det sulla meg so undarleg,
so stilt og mjukt te sova,
dei synte meg ein fager veg
upp frå vår vesle stova.

Den vegen ser eg endå tidi,
når eg får auga kvila;
der stend ein engel, smiler blidt,
som berre ei kann smila.

Og når eg sliten trøytnar av
i strid mot alt som veilar,
eg hører stilt frå mor si grav
den song som allting heilar.»

Men største skylden for Per Sivles hjernelidelse var — mener Hovden — arv fra

16

17

fedrenes drikk, turing og andre synder. Det lå meget djevelskap, men også rike evner i slekten. Denne var en over 300 år gammel Vosse-ætt.

På denne tid (1879—1880) hadde Erik Sivle, Pers far, sagt farvel til Vestlandet, kjøpt gården Langum øverst i Strømsgodset nær Drammen. Det var mange vestlendinger som den gang flyttet til blidere egne på Østlandet.

I sin hjelpelösse, lidende tilstand hadde sønnen intet valg: Han drog hjem til faren. Slik gikk det til at Per Sivle fra nu av blev halv drammenser. Men i farens hjem hadde han det ikke godt. Far og sønn kom formentlig ikke overens. Og farens skuffelse var vel stor over at presteplanen for alltid måtte skrinlegges.

Lenge varte det ikke, før sønnen drog ut igjen, denne gang til Danmark. Her var han et års tid. Meget tyder på at Danmarksopholdet bekom han vel. Han skrev adskillig. En fortelling fra Norge: «Hvad en treskilling kan forvolde», er offentliggjort i det danske blad «Nutiden» i denne tid. Ingen nye bøker fra hans hånd så dagens lys i disse eller de følgende år.

18

— — I 1882 finner vi ham i Drammen igjen.

Et nytt avsnitt i Per Sivles stridende tilværelse begynner, et avsnitt så bemerkelsesverdig at vi er nødt til å dvele litt nærmere ved det.

En tidligere handelsbetjent, *Martin Larsen*, hadde 1. januar 1881 i Sandsvær startet en avis, «Sandsvær Budstikke», som kom ut 2 ganger ukentlig, men tryktes til en begynnelse i Kristiania. Senere installerte eieren eget trykkeri på gården Muggerud i Sandsvær. Denne Martin Larsen er en av de mange tilfeldige «pressemenn», som har spilt en kortere og temmelig tvilsom rolle i en tid da norsk journalistikk tok til å skyte blomst. Ved siden av stillingen som bladutgiver, drev han «fabrikasjon» og omsetning av giktsmørelse. Han havnet til slutt i Kristiania, hvor det gikk helt ad undas med ham.

I 1882 flyttet blad og utgiver til Drammen, hvor det fortsatte under navnet «Buskerud Amtstidende».

Boktrykker og senere generalsekretær B. A. Wium var i disse år læregutt i «Amtstidende». Wium har fortalt mig at om

19

Per Sivle ikke stod som navngitt redaktør av bladet etter dets forflytning til Drammen, redigerte han det.

Bladets økonomi var selvfølgelig dårlig. Man visste iblandt ikke om organet kunde komme ut neste dag («Buskerud Amtstidende» var to-ukentlig blad); ofte slapp for eksempel sverta op, og læregutten sendtes til Steens boktrykkeri for å kjøpe for 40 øre i sverte. Men gutten torde ikke si han kom fra «Amtstidende» og Martin Larsen. Da vilde enken, som eide Ole Steens trykkeri, blankt ha vist ham døren. Han måtte ty til en nødløgn: Kan jeg få for 40 øre sverte til seilmaker Høe. Og det gikk.

Men det var andre væsker, lettere og lysere væsker, som også viedes opmerksomhet av den lille flokk som skapte «Buskerud Amtstidende»: Lysholmern. Denne hadde særlig mange kjelenavn i selveste Drammens by.

Små aviser, som kjempet hårt for det daglige utkomme, måtte ofte ta til takke med temmelig tvilsomme utgaver av omreisende «sortekunstnere». I Martin Larsens blad var ansatt to læregutter og bare en svenn. Om avisforholdene og de skif-

tende svenner i trykkeriet har B. A. Wium livlig fortalt i Norsk Boktrykkalender for 1924 og 1933. Det lille avstrykkeri lå i en gate, som i folkemunne kaltes Rompa. Bedriftens eneste formål var setning og utgivelse av den lille 4-sidige «Buskerud Amtstidende». Man hadde bare en elendig håndpresse å trykke i. Den ene dag gjorde man 1. og 4. side ferdig, neste dag 2. og 3. Ekspedisjonen av bladet utførtes for det meste av Martin Larsens frue, datter av en aktverdig grubearbeider fra Kongsvinger. Han var alt annet enn fornøyd med sin svigersonn.

De mer eller mindre navnkundige landeveistravere av «typografer» tok ledelsen av den tekniske del av forretningen uten cheffens mellemkomst. Den ene sluttet og forsvant, og den annen begynte, alt med korte mellrom. De hadde alle en stadig og fremragende tørst, som det var om å gjøre å tilfredsstille både titt og ofte. Læreguttene måtte også nu holde for. De blev stadig sendt til samlaget etter en halv akkevitt til ca. 60 øre og til Fiske-Kathrine etter 6 flasker øl, som den tid kostet ca. 1 krone.

Foruten det vanlige og ikke vanlige oven-

for omtalte negerarbeid måtte læreguttene i «Amtstidende» hver morgen ved halvsvitiden kjøre ut i byen med håndkjerren etter kull. Typografvennen, som hadde stell og seng i setterilokalet, nektet når det var særlig kaldt, å stå op før rummet var oppvarmet. (Enkelte av de omreisende «typer» gikk neppe en eneste aften edru til sengs. Det hendte at enkelte av dem lå i sengen og sang og trallet og gebærdet sig før de slumret.)

Vegg i vegg med setteriet losjerte «redaktøren», det vil i denne tid (1882) si den nevnte forhenværende handelsbetjent, Martin Larsen. Med hustru og to barn disponerte han et eneste værelse. Her lå også hushjelpen. Når læregutten somme tider holdt på så lenge utover kvelden at han kommandertes til å overnatte hos redaktørens (gutten skulde op ved 6-tiden om morgenon), så måtte en slags soveplass ordnes for ham også i det samme lille rum!

I denne avis og i denne krets vanket til dels Per Sivle i sine hårdeste ungdomsår.

Han hjalp — som allerede nevnt — Martin Larsen med det redaksjonelle arbeid, og

mange av de politiske viser som ofte har vært nevnt som en av Sivles merkeligste dikteriske leilighetsarbeider, blev til under denne og hans følgende Drammensperioder.

Det hendte i småtrykkerier før i tiden at et slags kameratskap kunde opstå mellom redaksjon og setteri, spesielt i nydelsesmiddelsaker. Martin Larsen selv førte an i sitt hus, og Per Sivle var heller ingen avholdsmann. En ulykke kommer ifølge erfaringen sjeldent alene. Sivles hodesmerter var etter sigende årsaken til hans varierende svakhet. I rusen fant han lindring for såvel den legemlige som for sine mange sjelelige lidelser. Hans få trofaste ungdomsvänner, som visste om årsaken til hans svakhet, så da også helt anderledes på forholdene, enn den store snerrende krets som gikk omkring, moralsk bekymret for skaldens skyld. Vennerne gjorde alt for å komme ham i møte og bringe hjelp og lindring. Han fikk også mange sanne venner i selve Drammens by.

Høsten 1883 inntraff omsider en endring og en lysning. Den 12. september nevnte år blev «Buskerud Amtstidende» overtatt av et nystartet aksjeselskap, dannet av en del modige, interesserte venstremenn, som

samtidig lot bladet tone rent flagg som venstreblad. Per Sivle ansattes fra samme dato offisielt som redaktør av bladet. Han gikk til sitt nye arbeid med liv og lyst, og hans politiske artikler i denne voldsomme kamptid (riksrettsårene) regnes som noe av det beste i sitt slags på den tid.

Oplysningene er få om Per Sivles første Drammens-periode. Som nevnt tidligere måtte han som syk mann (voldsomme hodelidelser) bryte artiumslesningen ved Qvams latin- og realskole i Kristiania og reise til farens nyerhvervede lille gård i Øvre Strømsgodset i Eiker. Om hans ophold her meddeler Anders Hovden i sin Sivle-biografi, at et kvistrum ble gjort i stand til den hjemvendte (forlorne?) sønn. Rummet gikk under navnet av likkista på grunn av dets lange smale form med skråtak på begge langsider. Der oppe får jeg stenge dig inne, sa faren til Per da han kom hjem helseløs og hjertesår. Det er sagt at Per Sivle frisknet til under gårdsarbeidet hjemme. Men sannheten er at han ikke kunde arbeide. Og meget av det han blev satt til gjorde han klosset og galt. Hans ophold i hjemmet varte fra etterjulswinteren 1880

til første Danmarkstur i slutten av samme år eller over nyttår 1881. Efter dette første, korte Danmarksophold drog han tilbake til Drammen, hvortil Martin Larsen 22. juli 1882 var flyttet med sitt trykkeri og begynt utgivelsen av «Buskerud Amtstidende» som altså var en fortsettelse av «Sandsvær Budstikke». Sivle hjalp Martin Larsen med redaksjonen av Buskerud Amtstidende, samtidig som hans første politiske viser skriver seg fra denne periode. I disse år var det den historiske bemerkning «Ånden i Drammen» blev til. Ifølge skolebestyrer Th. Thomasens erindringer («Glommen» 7. mars, nr. 56, 1922) fødtes skjellsordet på følgende måte:

Den kjente stortaler og idéalist, Erik Vullum, skulde holde venstreforedrag i Drammen. Med det samme Vullum skulde begynne, blev det et øredøvende spetakkel, med piping, hujing, banking, tramping og alt hvormed der kunde skaffes lyd. Det var umulig for Vullum å få sagt noe. Efter en tids forgjeves anstrengelse måtte han opgi det, og det blev således intet venstreforedrag. De konservative samledes i et annet lokale og holdt en meget belivet seksa. Stemningen

gikk her meget høit i anledning deres «seier» over Vullum.

Sakfører Rynning (senere stortingsmann og borgermester) var høires første mann hvad organisasjon angikk. Han var en slagferdig, bitende vittig, ilter og begavet herre. Han var seksaens hovedtaler. Han utbragte en skål for «den gode ånd i Drammen, som idag har gitt sig et så stor slagent uttrykk!» Gang på gang nevnte han «ånden i Drammen» og sluttet kraftig og dramatisk med: «Lenge, lenge leve denne ånd i Drammen!»

Det folkemøte Thomassen sikter til ble holdt 24. april 1882 på dansesalen Frysjuhal i Drammen. Thomassen husker imidlertid feil, når han anfører at Vullum overhodet ikke kom til orde. Den veltalende venstre-mann tilendebragte størstedelen av sitt foredrag, bare med de forstyrrelser i form av tilrop, piping og bifallssalver som hørte til dagens orden under de politiske folkemøter i 80—90-årene. Mot slutten av foredraget kom Vullum inn på forholdet mellom by og land i ordelag, som de mange tilstede-værende høiretilhørere fant fornærmelige mot bybefolkningen. En voldsom piping,

rop og skrik fra disse motstandere hindret taleren i å fortsette. — Det hele endte med at Vullum ganske enkelt stakk av og lot sine få tilstede værende meningsfeller i stikken. Høire, som tilslutt dominerte hele møtet, avsluttet dette med å utbringe et leve kongen, unionen og fedrelandet. Efterpå samles store menneskemasser utenfor hotell Kong Carl, hvor Vullum hadde tatt inn. Man fortsatte her spetaklet. Hotellets gjester, som formentlig også var besjelet av ånden i Drammen, truet nu hotellverten med å ville forlate hotellet, alle som en, hvis ikke uroen kunde bringes til ophør. Resultatet ble at Vullum måtte rømme hotellet, selvfolgelig! Han fikk tak over hodet i et privat hotell på Strømsø. På dette tidspunkt var formentlig den seksa begynt, hvor hr. Rynning udødeliggjorde den rette, gode ånd i Drammen.

I samme artikkel i «Glommen» forteller Thomassen imidlertid også noe mer, noe, som i enda høiere grad interesserer oss i denne forbindelse:

«På Svelvikskanten var det en bondegutt, som pleide å kjøre poteter til Drammen. Han var sønn til en bonde og hestehandler

fra Vossestranda, som hadde kjøpt en liten gård i Strømmen eller Skoger. Gutten het Per Sivle — den senere så berømte nasjonale dikter. — Han fikk høre om «ånden». Så diktet han en meget morsom og satirisk vise om «Ånden i Drammen». Han fikk den trykt på eget forlag. Så satt han på potetlasset på Drammens torv og solgte avvekslende viser og poteter. Avsetningen var rivende.» Hvis denne Sivle-episode er korrekt, må altså en del av det «gårdsarbeidet» faren satte sin sønn til ha vært transport av landmannsprudukter til byens torv. Dette må ha vært våren 1882, antagelig i mai. Senere på året, i juli, begynte Martin Larsen utgivelsen av Buskerud Amtstidende. Og da Per Sivle — som tidligere nevnt — hørte bladets stab til, ligger det nær å slutte, at han just på denne tid på ny fikk bruk for sin lyriske åre i politikkens og polemikkens tjeneste. I avisens stod trykkeriet til hans tjeneste. Neppe noe annet trykkeri i en høireby som Drammen hadde våget eller villet medvirke til frembringelse av politiske smuss- og skandalskrifter som hin tids motstandere betegnet disse viser.

Andre kilder bekrefter at Per Sivles første

visediktning skriver seg fra denne hans periodiske Drammensbesøk, mens hans «hovedkvarter» var på farens gård i Eiker. Redaktør B. A. Wium forteller således at det i Amtstidende ofte knep med penger til en halv Lysholmer. Og da det til visse tider var nesten mer om å gjøre å skaffe drikkevarer enn svarte, måtte Per Sivle rett som det var presse sin lyre i den gode saks tjeneste. Den gang var skillings- eller gateviser en ganske dagligdags foreteelse. Man «diktet» om alt mulig mellom himmel og jord. Mesteparten av anonyme gateviser var lettvinde spekulasjoner i godtfolks slette og nøisomme smak.

For en begavelse som Peter Sivle måtte vel derfor det meste arbeid bestå i å få disse produkter på et passende lavmål. I hvert fall behøvde han hverken å spandere mye ånd eller mye tid på en rad vers. Desto plattere, dess bedre salgsvarer. Og vi kan tenke oss det tok ikke mange minuttene for ham å rive av sig en «Drammens»-vise. Og den blev satt op ved settekassen i febrilsk hast etter hvert som versene fløt fra dikterens penn. Da alt var ferdig, sendtes læreguttene ut på gater og streder for å selge.

De hadde hurtig skaffet til veie de første 60 øre, hvorefter veien gikk til og fra samlaget (nu Vinmonopolet) på rekordtid.

Per Sivles gateviser var anonyme. Det var døgnfluer, som han forutsatte vilde glemmes og forsvinne like hurtig og ubemerket som de blev til. Minst av alt tenkte han sig muligheten av, at de i en fjern fremtid skulle trekkes frem fra glemseilen og registreres blandt hans «etterladte skrifter». Mesteparten av dem er også spørsløst forsvunnet. Bare en meget sjeldent gang dukker der op et eksemplar — det gripes da med begjærlighet af samlere og Sivle-forskere som det sjeldneste og mest severdige blandt Sivle-trykk.

En av de få ennå bevarte politiske Sivle-viser fra riksrettstiden er «Aanden i Drammen». Den er datert Drammen 1883 og trykt i Buskeruds Amtstidendes trykkeri. Visen består av hele elleve vers og raljerer over Drammens-høires adresse til statsminister Selmer, antagelig i anledning av at riksrett var besuttet anlagt mot ham og hans ministerium. Særlig håner poeten at selveste politikorpsets medlemmer var utkommandert til å samle underskrifter. I et

av versene hentyder forfatteren også til dårlige edrulighetsforhold innen Drammens politi. Efter alt å dømme hører visen til den omtumlede periode i det gamle Buskeruds Amtstidende, før Martin Larsen overdrog bladet til det nye aksjeselskap (i september 1883). Visen er anonym, men at Sivle er forfatteren, er utvilsomt. I hvert fall innestår Wium for det. Den sterkt interesserte bokvenn og samler, Erik Bjerke på Stabekk, eier også en eller et par Sivle-viser, men disse har signaturen Per Poor eller P. P.

Professor Didrik Arup Seip har i «Syn og Segn» for april 1922 omtalt et funn av tre viser av Per Sivle fra det berømmelige valgår 1882. Den ene, «Arbeideren i Drammen» eier imidlertid intet politisk tilsnitt, men minner mer om de ueheldige sosiale forhold og den slette omgang Per Sivle den gang levde under. Et av versene minner således om de drikkeviser en eller annen av trykkeriets omreisende, typografiske lasaroner sang og trallet om i fylla:

Thi Venner, jeg forsikrer, I kan tro mig paa mit Ord,
at enda jeg har vanket saa viden om paa jord

i Holmestrand og Horten, ja, endog paa Moss,
saa er det dog kun DRAMmen her i ... Drammen
hos oss.

Et annet vers i samme temmelig sorgløse vise bærer likeledes spor av ånden og livet i det pjuskede lille Drammensblad:

Ei nogensteds paa Jorden — det er een avgjort Sag —
har BRÆNDEVIN og BAYER saa liflig en Smag.
Og Krovært og Kjøbmand her er saa bli;
Naar bare dom faar Penger, saa fylder dom i.

Visen er utvilsomt en av dem som på opfordring skaptes til inntekt for «Almuevennen med tillegg». Det er fut, fart og gnist i dem alle.

Men ikke alle Sivles viser var skrevet til flaskens eller svertas pris. Der skal ha eksistert viser eller sanger av ham fra Drammenstiden som av kyndige dommere er betegnet som noe av det beste som er diktet i landet. Han skrev ved slike anledninger under nevnte merke, Per Poor eller P.

Jeg er blandt annet i besiddelse av to fest-sanger av Per Sivle. Den ene er skrevet ved faneinnvielsen i Drammens nu vestre Arbeidersamfund 1. juli 1883. Den er undertegnet P. og har en ganske annen og vakker

poetisk klang og fylde enn hans «gateviser». Den annen er skrevet ved innvielsen av Drammens Arbeiderforenings nye lokaler 28. september 1884, altså kort tid før Sivle forlot Drammen for en lengere tid (annen Danmarkstur).

Per Sivles trøstesløse første år i Drammen og på farsgården i Eiker — med et kort ophold i Danmark 1881 — varte til september 1883, da «Buskerud Amtstidende», som allerede nevnt ble solgt til et interessentskap av venstremenn, som flyttet bladet til en gård på elvens annen side. Sivle blev bladets redaktør.

Under hele denne tid (1880—1884) utgav han ingen bøker, men han skrev meget. Hans bekjente vakre historiske dikt Olavs-Kvæde og Skaldemaal skriver sig fra Drammensperioden. Efter hjemkomsten fra sitt annet Danmarks-ophold (høsten 1884 til 1887) utgav han 1887 sin tredje bok «Vossa-Stubba» på Det norske Samlagets forlag i kommisjon hos Alb. Cammermeyer, og «Sogor», utgitt av Det norske Samlaget og «Gut», som på norsk-dansk inneholdt det samme som foregående bok (Alb. Cammermeyers forlag). Sivle var nu gift

mann. Sin hustru Wencke Nielsen fra Bergen, traff han under opholdet ved Askov Folkehøiskole i Danmark. Sistnevnte år (1887) overtok han redaksjonen av «Kristianiaposten», Johan Sverdrups organ i Sverdrups tunge regjeringsår, da venstre splittet sig i moderate og radikale. De siste med Ola Thommesen og Bjørnstjerne Bjørnson i spissen, dannet en hård og ubønnhørlig opposisjon mot sitt tidligere statsmannsideal. Per Sivle fikk det likeså ubehagelige som unaturlige hverv å forsvare Sverdrups politikk mot disse hardhauser av motstandere. Han holdt ut som redaktør til 1891. Det var ministeriets mening å utnevne Sivle til stiftsarkiver i Trondhjem 1889, men etter forfulgte uhell og motgang denne mann. Sverdrups ministerium måtte demisionere, før utnevnelsen var i orden. Sivle trakk sig trett mismodig og økonomisk forarmet tilbake til et ensomt sted på Svelvikkanten. Her fullførte han Norges angivelig første arbeiderroman, «Streik», som samme år (1891) kom ut i bokform. Hans hjem blev opløst, hustruen og barna var dradd til hennes barndomshjem i Bergen. I de følgende 13 år slet Sivle

hårdt for tilværelsen ved å utgi små bøker på forskjellige forlag. Således tryktes «Sivle-Stubbar» i Sandnæs ved Stavanger 1895, «Blandet Selskap» på Bibliotek for de tu-sen hjemmets forlag på Høvik ved Kristiania 1891, «Noreg, nationale digte», Olaf Norlis Forlag, Kristiania 1894 o. s. v. Han skrev også — for en minimal godtgjørelse — i enkelte blad og tidsskrifter, men av sådanne var det få å ty til for en landsmålmann i hine tider. Stortinget bevilget ham en tre-fire ganger forfatterstipendier, som satte ham i stand til å gjøre et par utenlandsreiser, blandt annet til England. I 1896 gjorde han en reise rundt i Norge og holdt foredrag om nasjonalitet. Han var også en utmerket opleser, især av egne arbeider og var ofte på oplesningsturneer. I det hele tatt flakket han om i øst og vest, rotløs og hjemløs. «Morgenbladet» kastet hånsord etter ham. Da storting og partifeller også slo hånden av ham, fremkalte han selv døden, den han så mangen gang før hadde kalt på. Det foregikk i romerbadet på gamle Christiania Bad ved Bestefarstomten den 6. september 1904.

Han ligger begravd ved siden av sin far i Eiker.

PER SIVLE

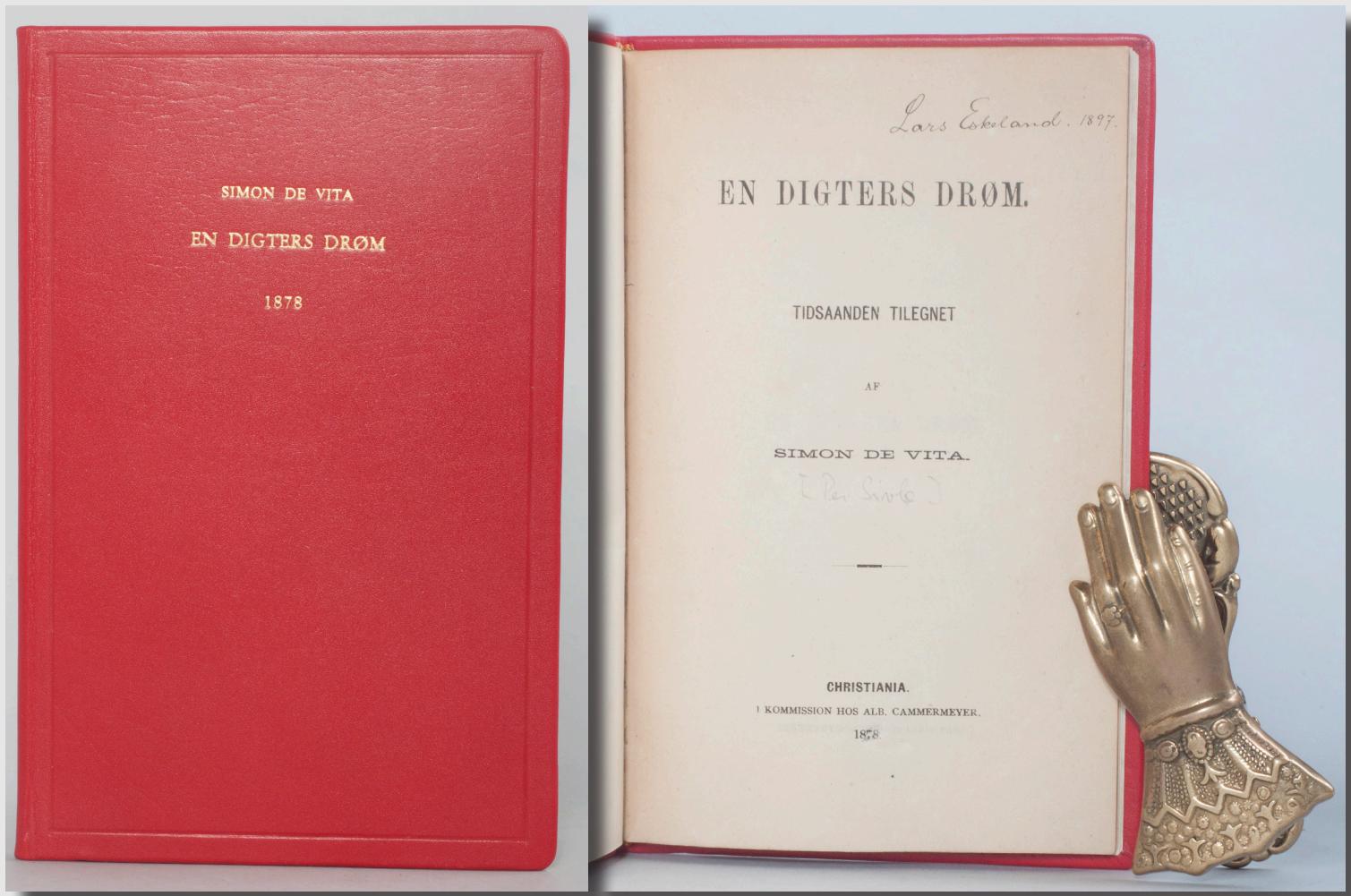
1857 (Flom i Aurland) - 1904 (Kristiania)

En meget god rekke inneholdende 13 av hans 16 bøker.

SIMON DE VITA

DEBUT. Utgitt under pseudonymet **Simon de Vita.**
Hører med blant de vanskeligste oppdrivelige norske skjønnlitterære debuter.

SPENNENDE PROVENIENS:
Forfatteren og målreisningsmannen Lars Eskelands (1867-1942) signatur på tittelblad.
(Se nummer 18 under "Den 17de Mai 1897")

1. EN DIGTERS DRØM. TIDSAANDEN TILEGNET.

Christiania. I kommission hos Alb. Cammermeyer. 1878. 31 sider. Nyere mykt helskinnbind med gulltrykk på fordekkel.

Meget velholdt. Svak plett i nedre marg av side 29/30 og 31/32 (berører ikke tekst).

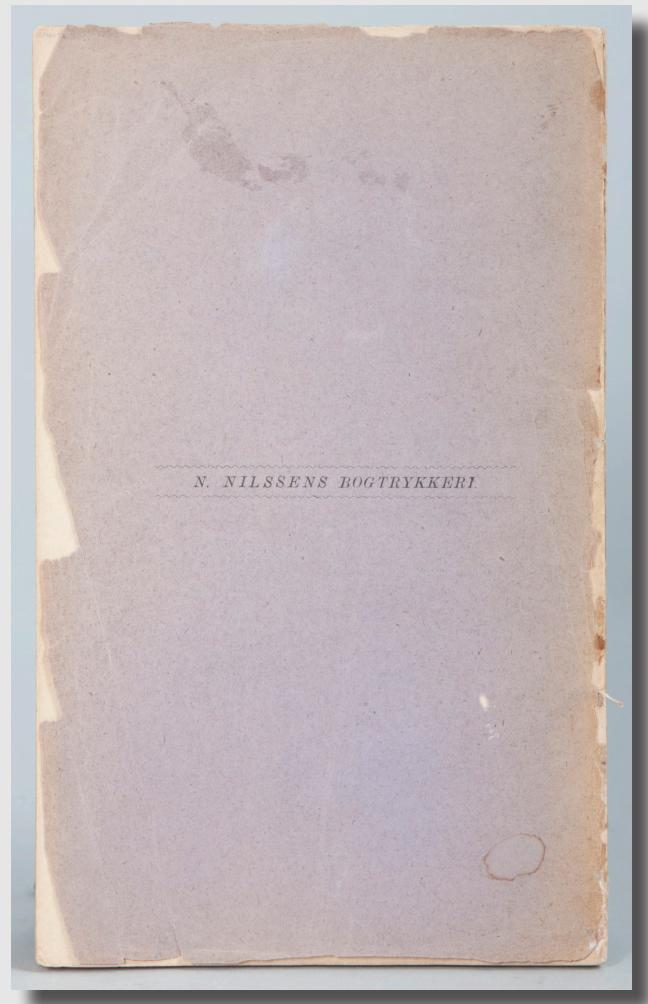
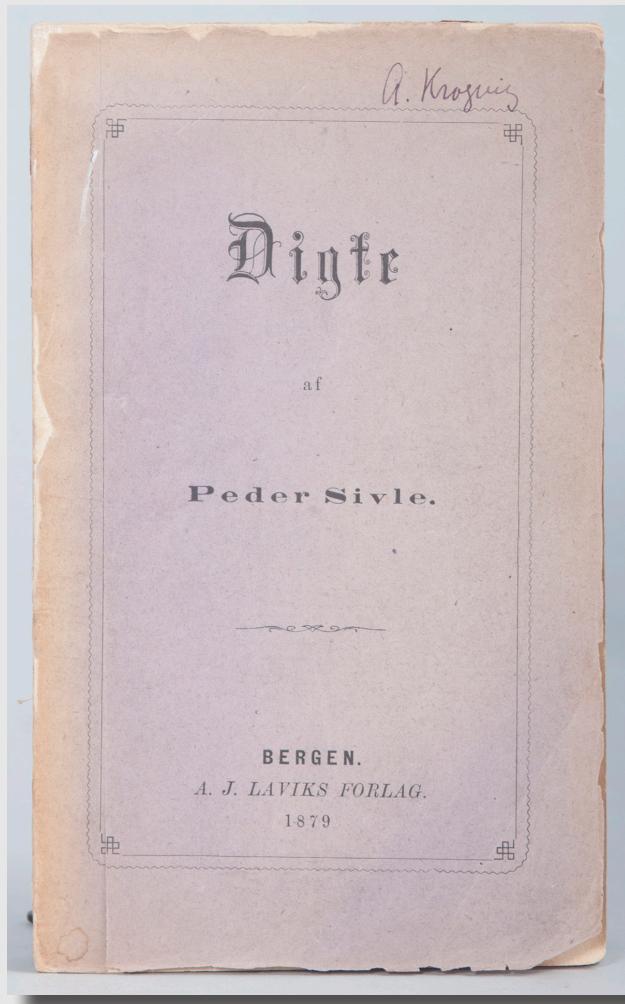
8 500,-

PEDER SIVLE

Sivles andre bok. Skrevet under navnet Peder Sivle. Meget sjeldent.

PROVENIENS:

Litteraturkritiker og forlagskonsulent Anders Krogvigs (1880-1924) navntrekk på fremre omslag.

2. DIGTE.

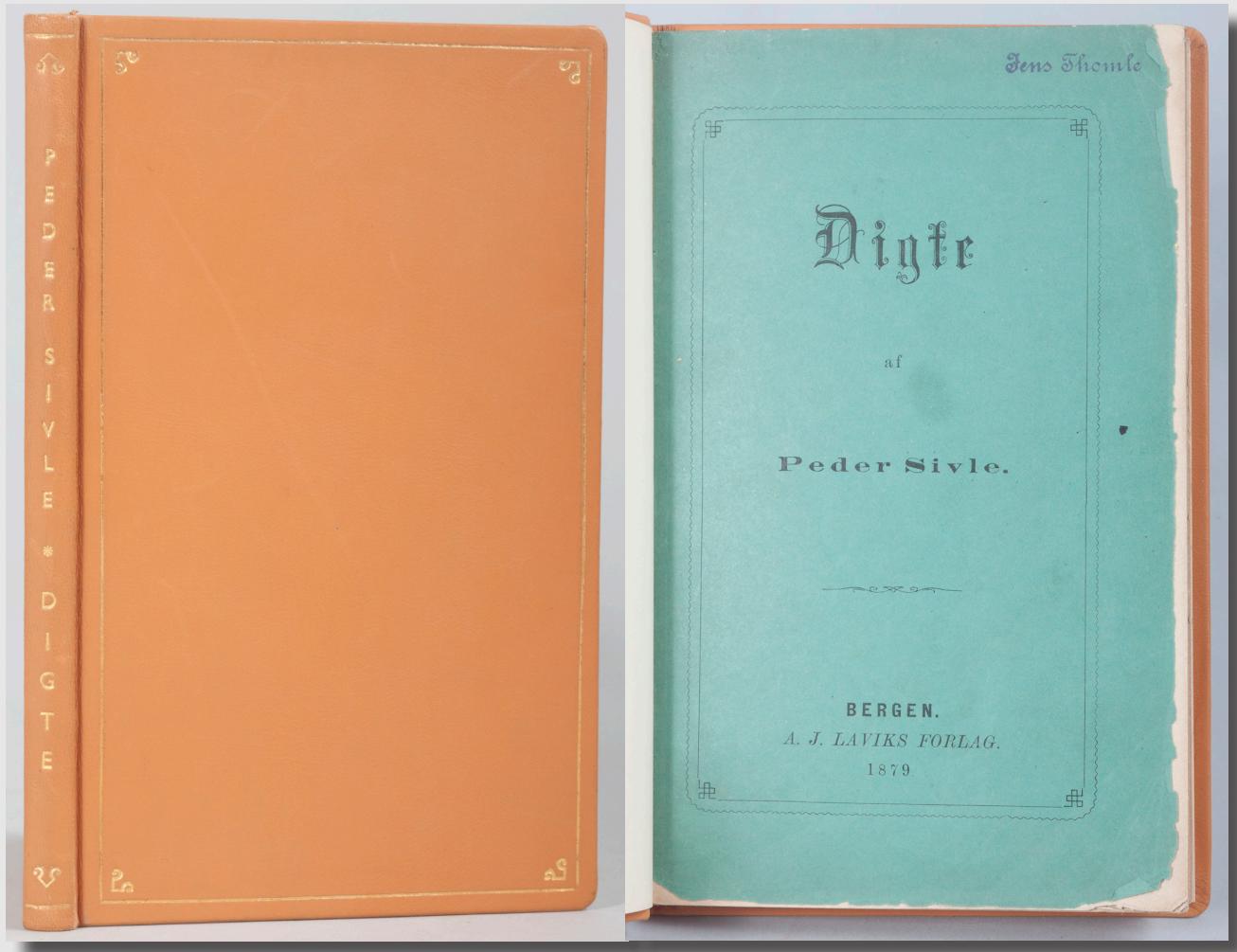
Bergen. A. J. Laviks Forlag. 1879. 79, (1) sider. Originalt omslag.

Lilla omslag. Omslagspapiret er skjørt. Mangler ryggstripe. Fremre omslag med lite papirtap i nedre hjørne. Bakre omslag noe hakket mot fremre snitt. Plettfrei materie.

6 500,-

PEDER SIVLE

Sivles andre bok. Skrevet under navnet Peder Sivle. Meget sjeldent.

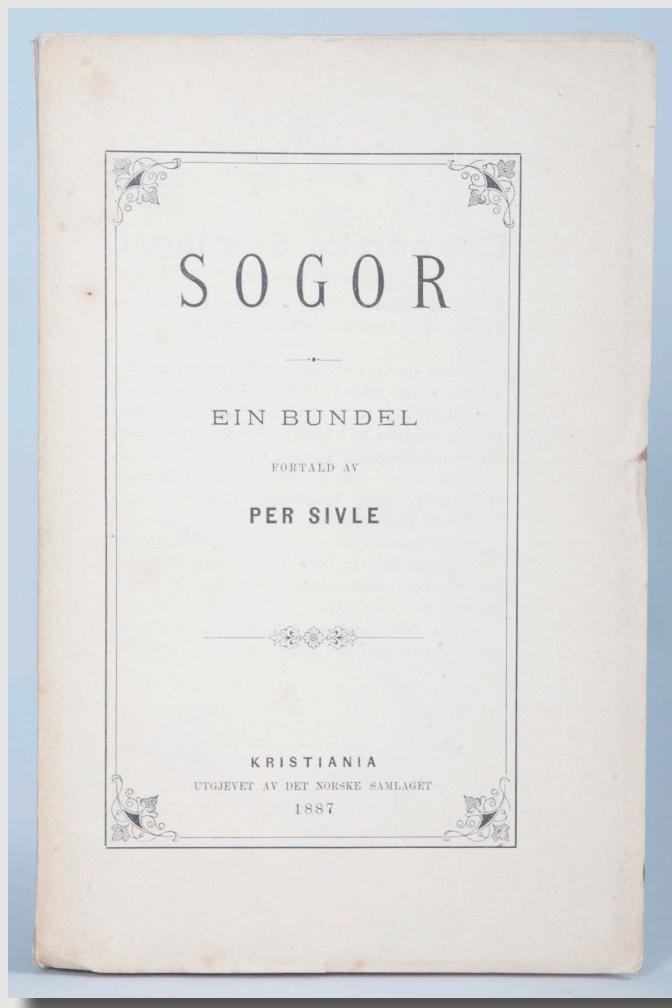
3. DIGTE.

Bergen. A. J. Laviks Forlag. 1879. 79, (1) sider. Nyere helskinnbind bundet med fremre omslag.

Meget velholdt bind. Topp gullsnitt. For øvrig nær ubeskåret. Grønt omslag. Omslaget noe hakket mot fremre snitt. Lite stempel (Jens Thomle) i øvre hjørne av fremre omslag. For øvrig et nydelig bind med plettfri materie.

5 000,-

FØRSTE BOK UTGITT UNDER NAVNET PER SIVLE

Sivles tredje bok. Meget sjeldent i slik stand.

4. SOGOR. EIN BUNDEL.

Kristiania. Utgjeve av Det Norske Samlaget. I kommisjon hjaa Albert Cammermeyer. 1887. (8), 144 sider.
Originalt omslag.

Et meget velholdt usprettet eksemplar!

4 500,-

TO VARIANTER AV GUT - LED AF ET HVERDAGSLIV. FRA LANDSMAALET.

5.

Kristiania. Cammermeyer. 1887. 136 sider. Rødt forlagsbind.
Fordekkel svakt smusset. Rygg noe bleket. Liten plett i senter av bakdekkel.
Liten plett i ytre marg på side 19 (berører ikke tekst). For øvrig et fast bind med god materie.

1 200,-

Sivles fjerde bok. VARIANT med friblad i meget tynt papir foran og bak i boken. Blått blomstret forsatspapir.

6.

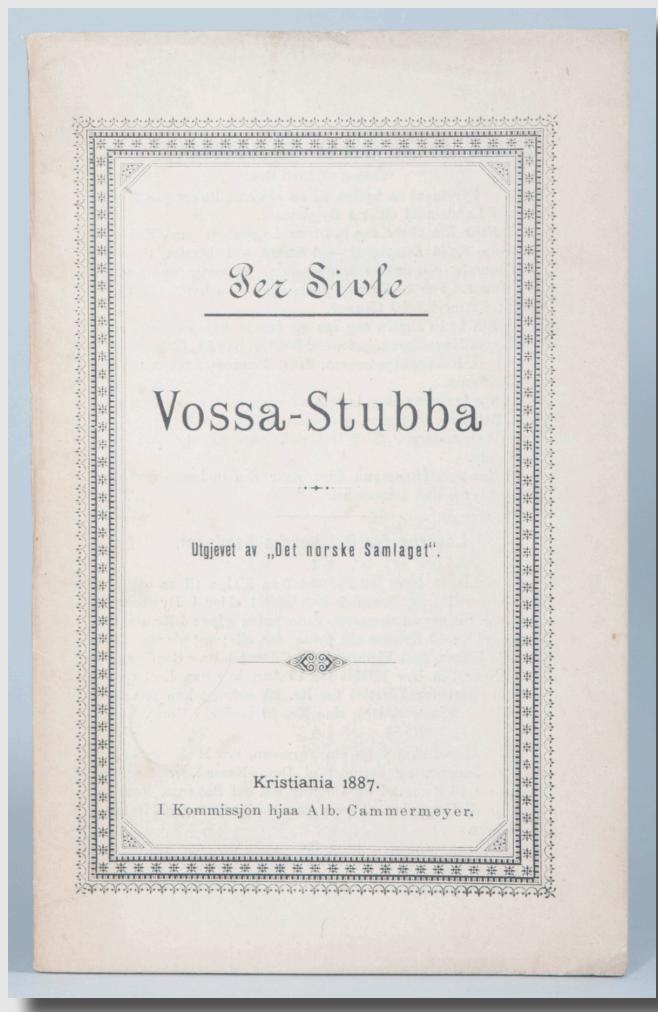
Kristiania. Cammermeyer. 1887. 136 sider. Okergult forlagsbind.
Dekler noe smusset. Samtidig navntrekk på forsatsblad. Enkelte fingermerker.
Fast bind med i all hovedsak god materie.

800,-

Sivles fjerde bok. VARIANT med friblad i meget tynt papir kun foran i boken. Grågrønt blomstret forsatspapir.

USPRETTET EKSEMPLAR AV “VOSSA-STUBBA”

Sivles femte bok. Meget sjeldent i slik stand.

7. SOGOR. EIN BUNDEL.

Kristiania. Utgjevet av “Det norske Samlaget”. I kommisjon hjaa Alb. Cammermeyer. 1887. 46 sider. Originalt omslag.

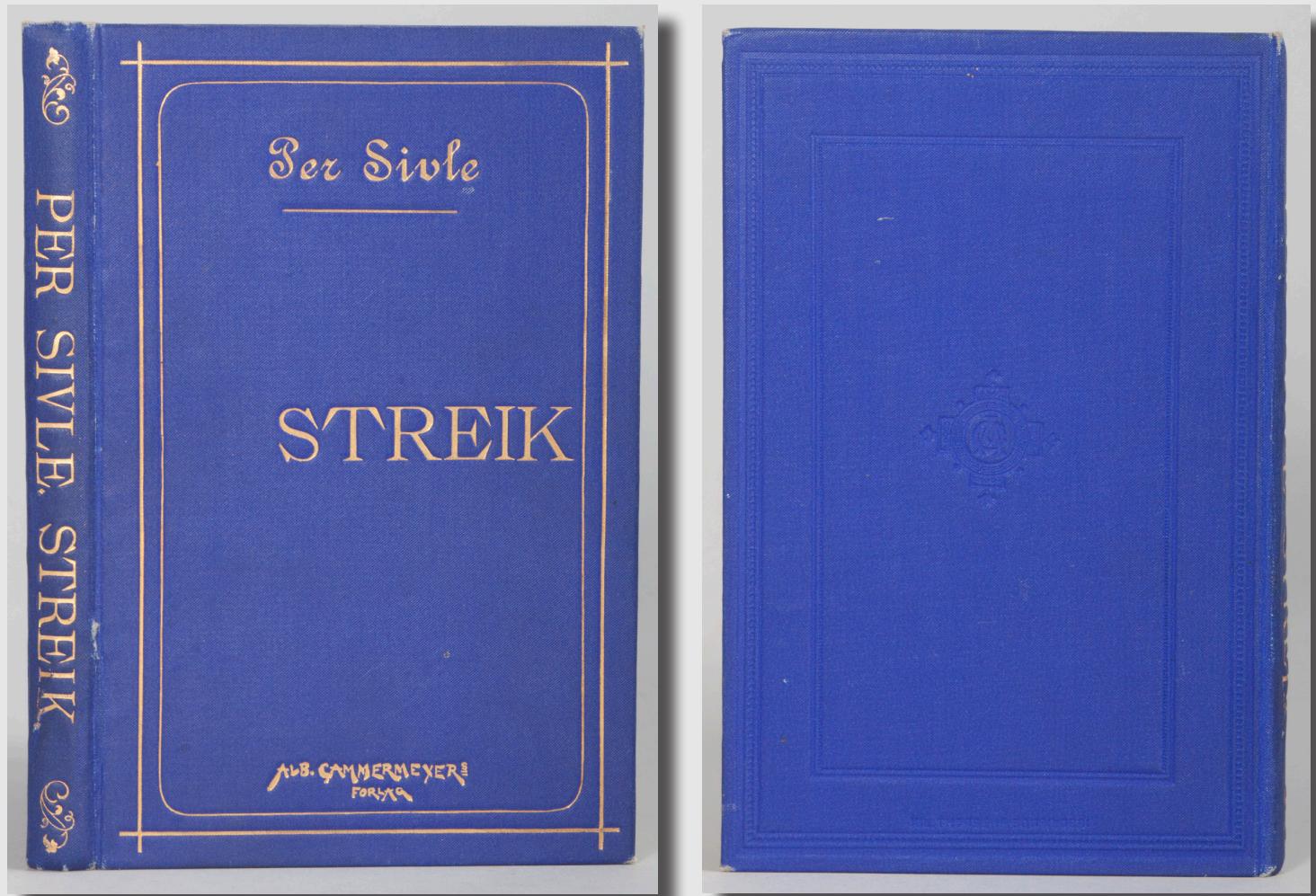
Et meget velholdt usprettet eksemplar!

3 500,-

FRISKT EKSEMPLAR AV “STREIK”

Sivles andre bok. Skrevet under navnet Peder Sivle. Meget sjeldent.

8. STREIK. ARBEIDERROMAN.

Kristiania og Kjøbenhavn. Cammermeyer. 1891. (4), 160 sider. Koboltblått forlagsbind.

Kun en et lite område med fargeavskrapning ved ytre fremre fals, grunnet at bindträden har skapt en liten forhøyning i sjirtingen. Samtidig hilsen på friblad. Lite avisutklipp innklebet på smusstittelblad. For øvrig et sprakende bind uten misfarget rygg!

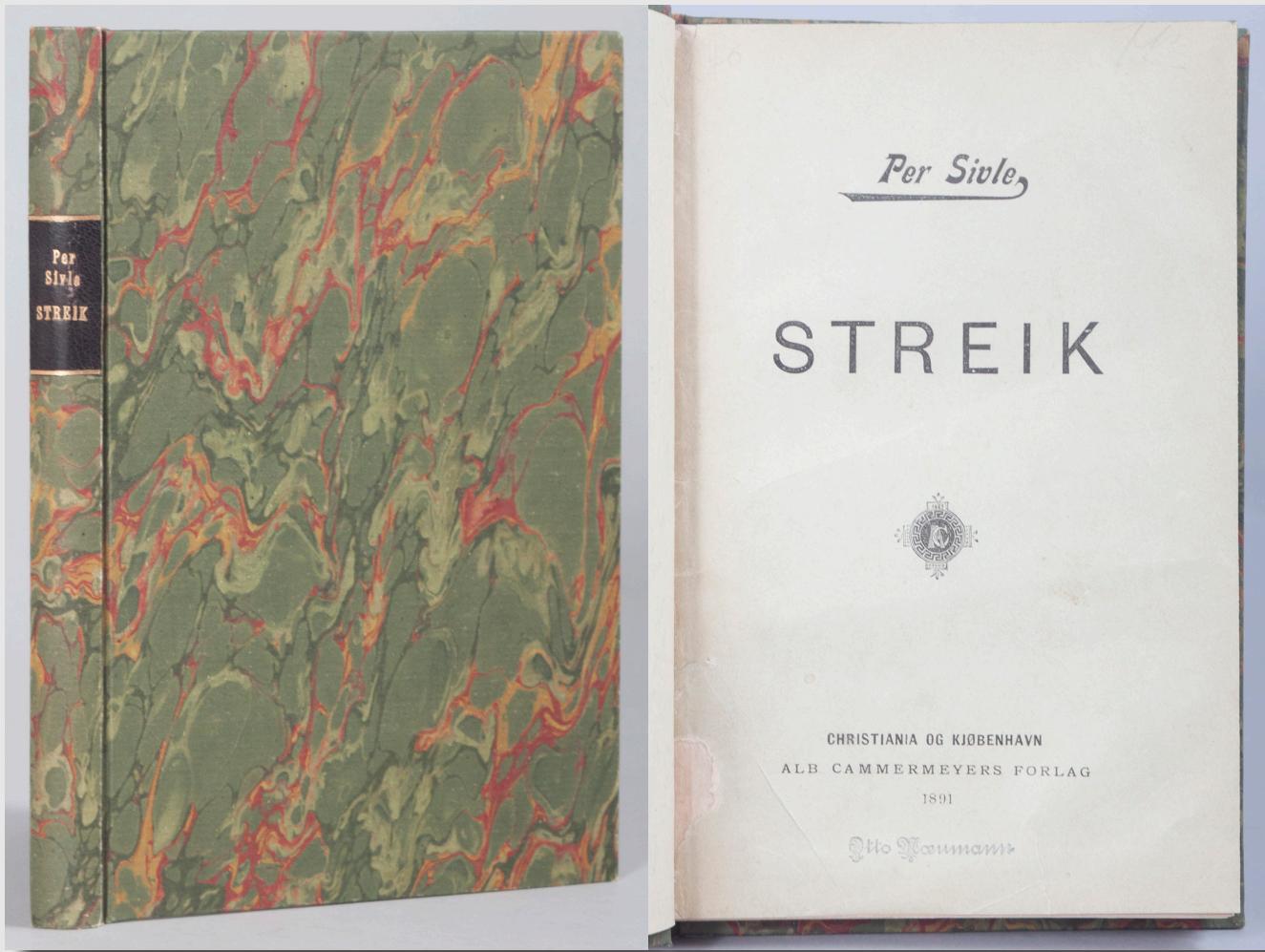
4 000,-

*Schiøtz/Ringstrøm variant A, det opprinnelige omslag fra Cammermeyer.
Sivles syvende bok. Uvanlig i forlagsbind i slik stand!*

“STREIK” I ORIGINALT OMSLAG

Sivles syvende bok. Meget sjeldent i omslag.

PROVENIENS:
Boksamleren Jonas Skougaard med hans notater.

9. STREIK. ARBEIDERROMAN.

Kristiania og Kjøbenhavn. Cammermeyer. 1891. (4), 160 sider. Nyere pappbind med tittelfelt i sort skinn. Bundet med begge omslag. Stusset topsnitt.

Fremre omslag forsterket langs ytterkanter på verso. Bakre omslag foret opp i indre marg. Lite stempel i nedre kant av tittelblad. For øvrig plettfri materie.

4 000,-

10. NOREG. NATIONALE DIGTE.

Kristiania. Olaf Norli. 1894. 47 sider. Originalt omslag.

Ryggstripe svakt brunet. Omslag med mindre brune pletter.
Fast bokblokk med pløtfri materie.

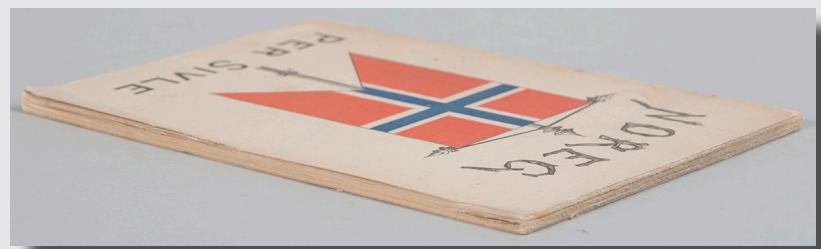
750,-

Schiøtz/Ringstrøm:

Omslagsvariant A: Det opprinnelige tegnede omslaget.

Tittelbladvariant B: Blomster-vignett.

Sivles åttende bok.

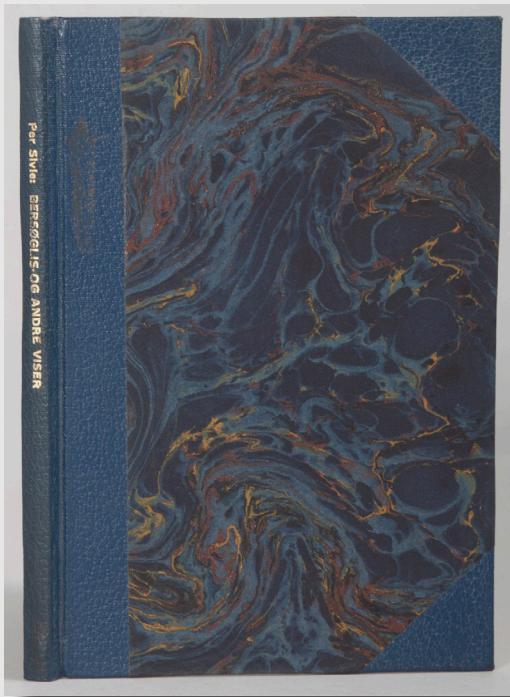
11. BERGSØGLIS- OG ANDRE VISER.

Kristiania. Hydle og Co.s. Forlag. 1895. 71 sider.
Nyere halvskinnbind bundet med begge omslag.

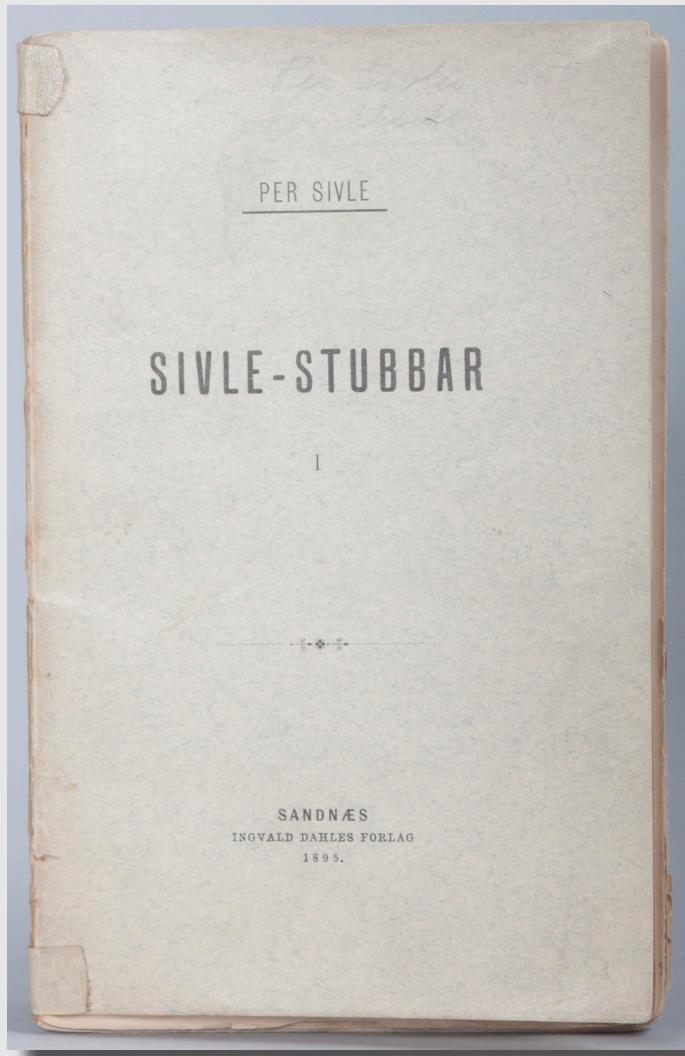
Fremre omslag med noe bretter og lite papirtap i nedre hjørne. Ubeskåret materie.

1 250,-

Uvanlig i omslag.

SIVLES KORREKTUREKSEMPLAR AV “SIVLE-STUBBAR”

12. SIVLE-STUBBAR I (ALT SOM KOM).

Sandnæs. Ingvald Dahles Forlag. 1895. 62 sider. Originalt omslag.

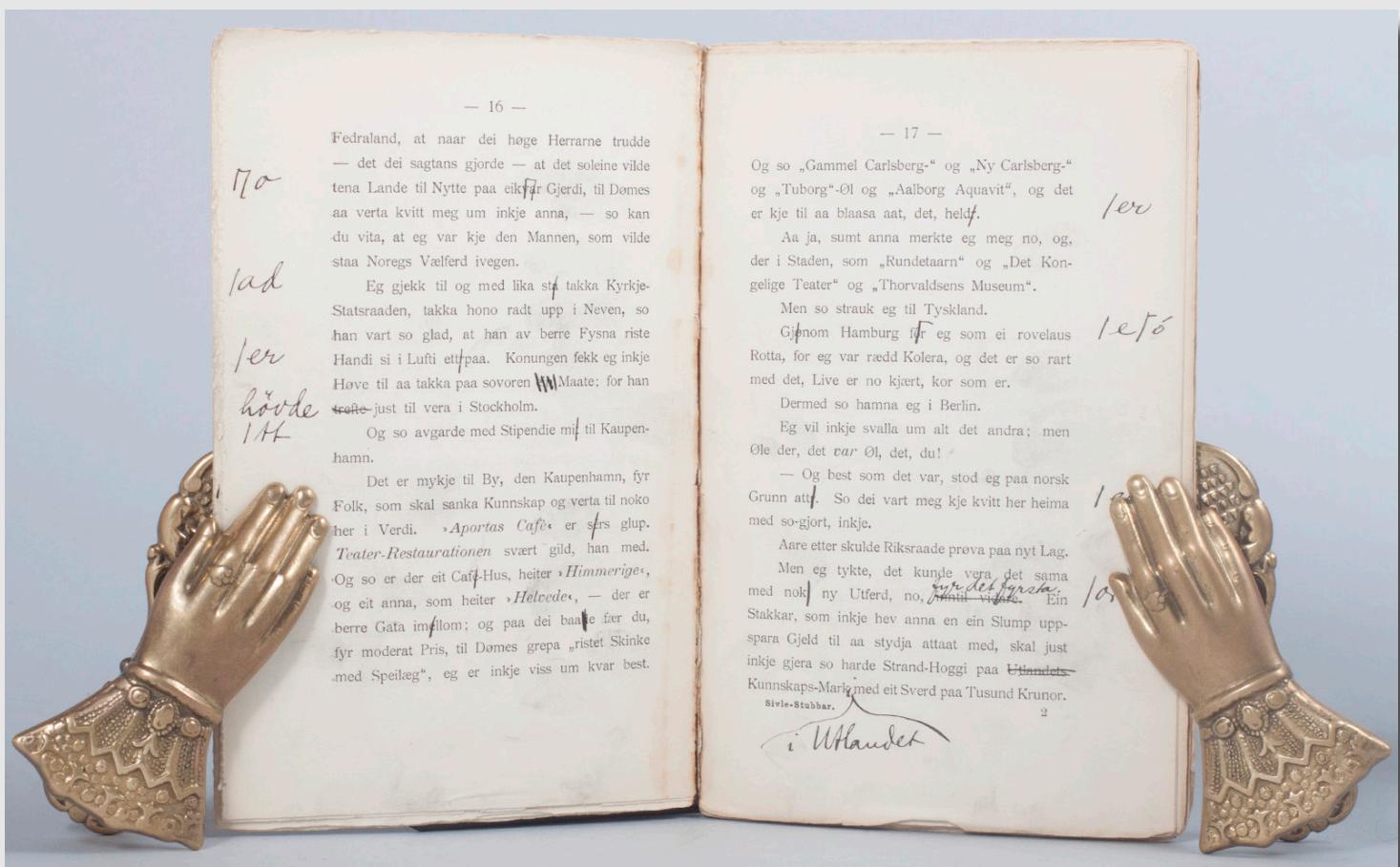
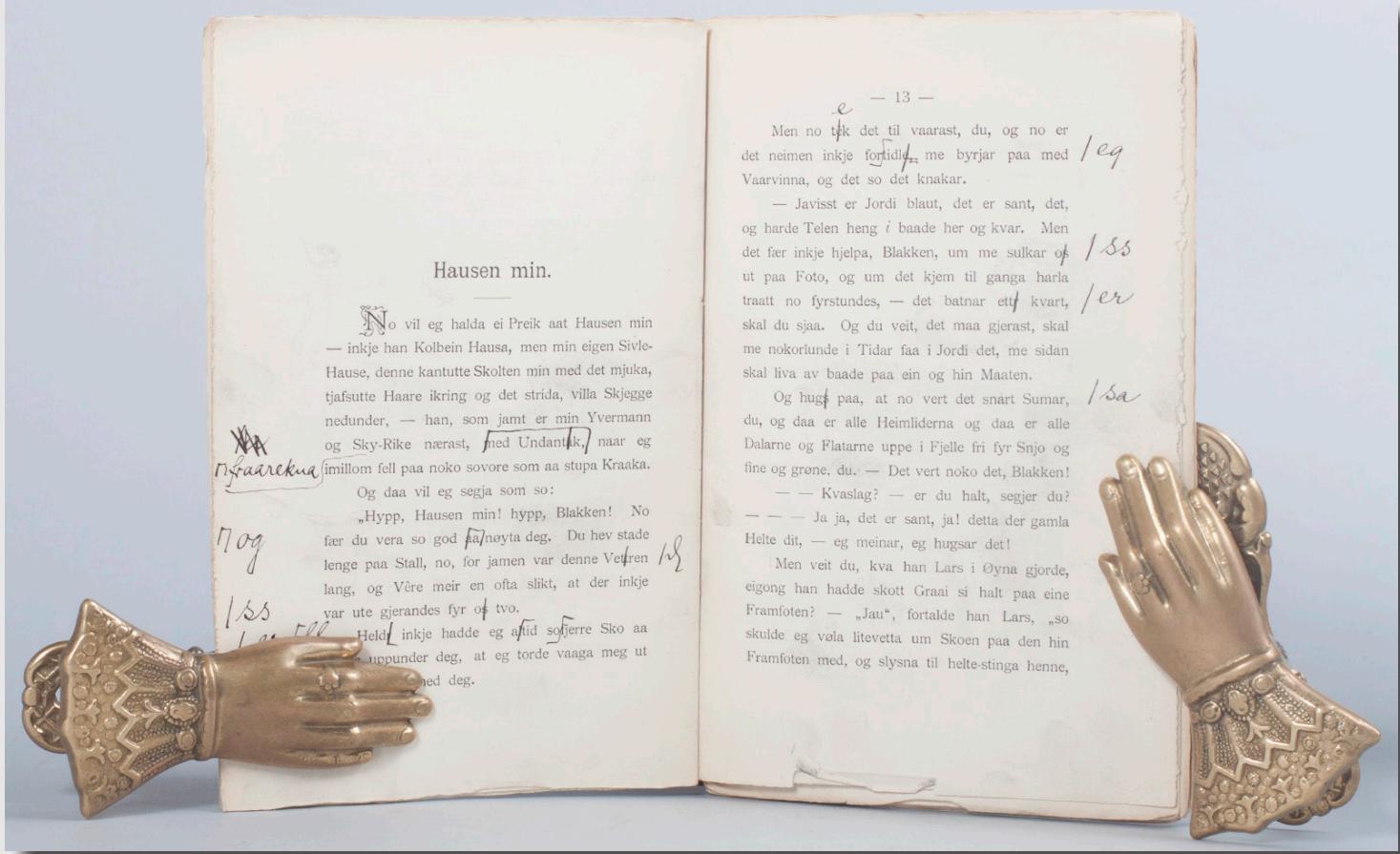
Ryggstripe forsterket. Fingermerker i materien.

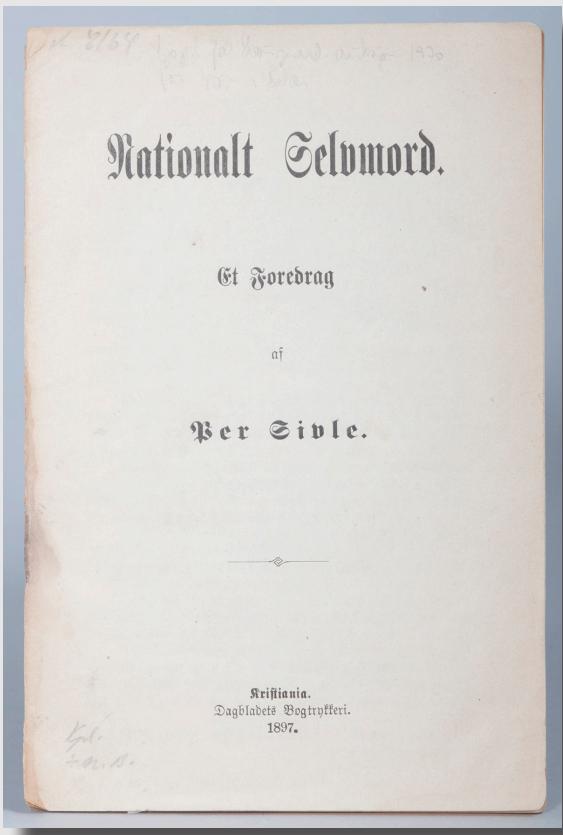
Gjennomgående rettelser, spesielt ortografi og endelser, i Sivles hånd. I tillegg til enkelte mindre endringer, gjennomfører Sivle her en fullstendig gjennomgang med korrektur av sitt landsmål.

Eksempler: *med Undantak / fraarekna - for / fyrr - Uppskrift / Uppskrift - Drammen / Dramn etc.*

15 000,-

Sivles ellevte bok.

13. NATIONALT SELVMORD. ET FOREDRAG.

Kristiania. Dagbladets Bogtrykkeri. 1897. 24 sider.
Originalt kombinert omslag og tittelblad.

2 000,-

PROVENIENS:

Eksemplaret har tilhørt Jonas Skougaard, og bærer hans notater.
Sivles trettende bok.

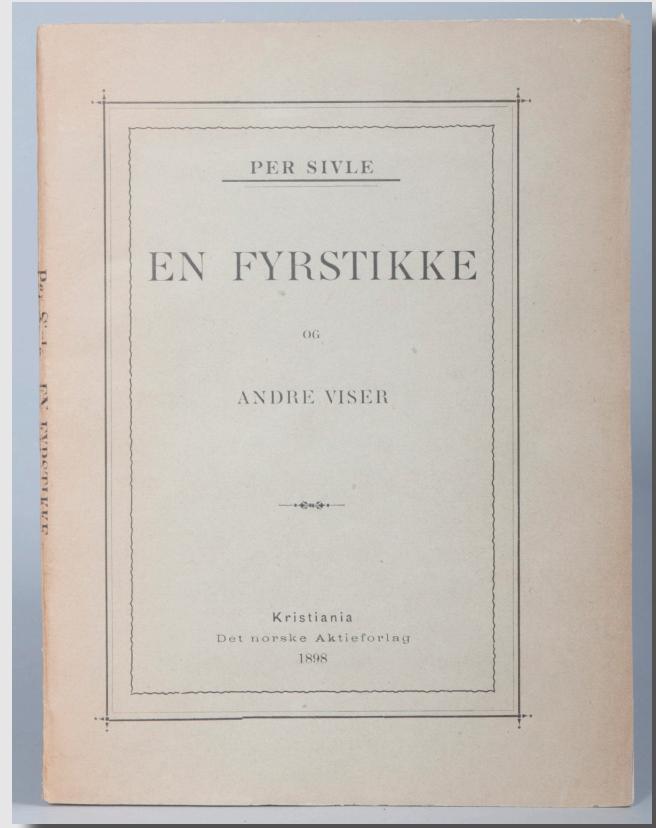
14. EN FYRSTIKKE OG ANDRE VISER.

Kristiania. Det norske Aktieforlag. 1898. 34 sider.
Originalt omslag.

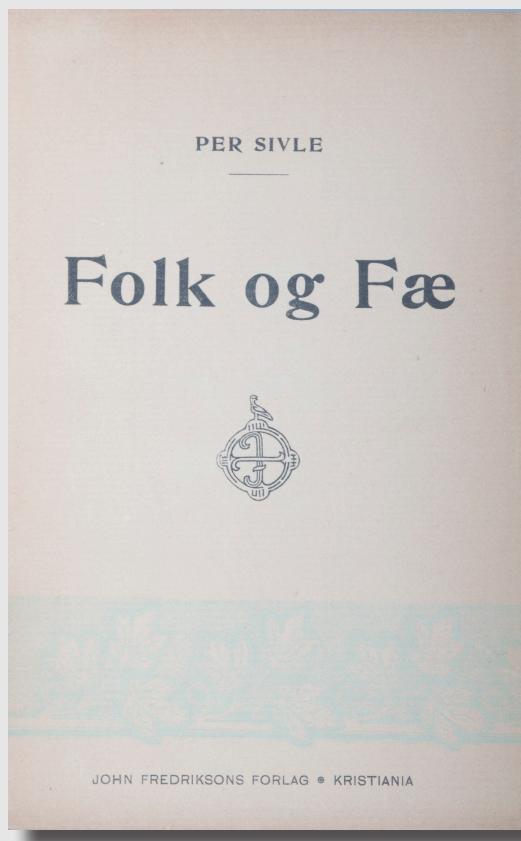
Ex libris på omslags verso. Velholdt.

400,-

Sivles fjortende bok.

BEGGE VARIANTENE AV “FOLK OG FÆ”

15. FOLK OG FÆ.

Kristiania. John Fredriksons Forlag. 1898. 107 sider. Rubowbind bundet med begge omslag.

Stenkret topsnitt. For øvrig ubeskåret. Meget velholdt.

2 500,-

PROVENIENS:

Eksemplaret har tilhørt Jonas Skougaard, og bærer hans notater.

Schiøtz/Ringstrøm: Variant A, det vanlige omslaget fra John Fredrikson. Sivles femtende bok.

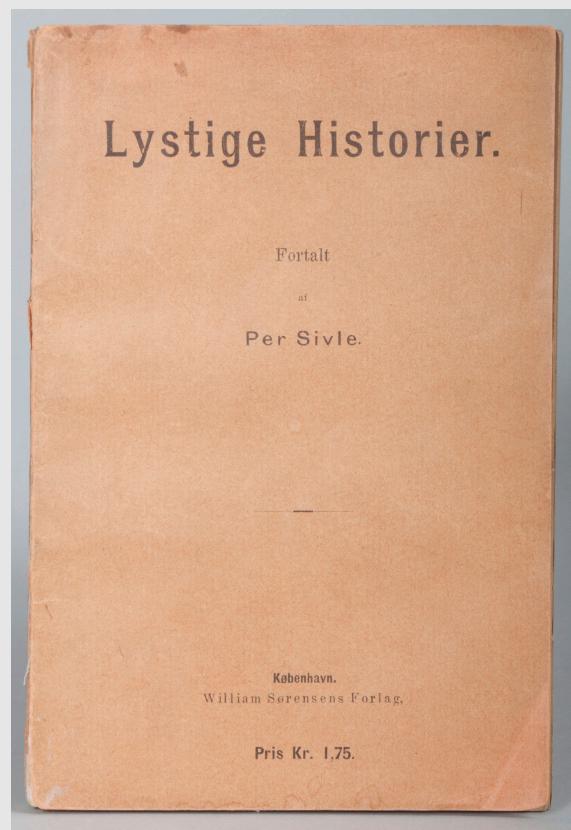
16. FOLK OG FÆ. [LYSTIGE HISTORIER]

København. William Sørensens Forlag. [Uten år]. 107 sider.
Originalt omslag.

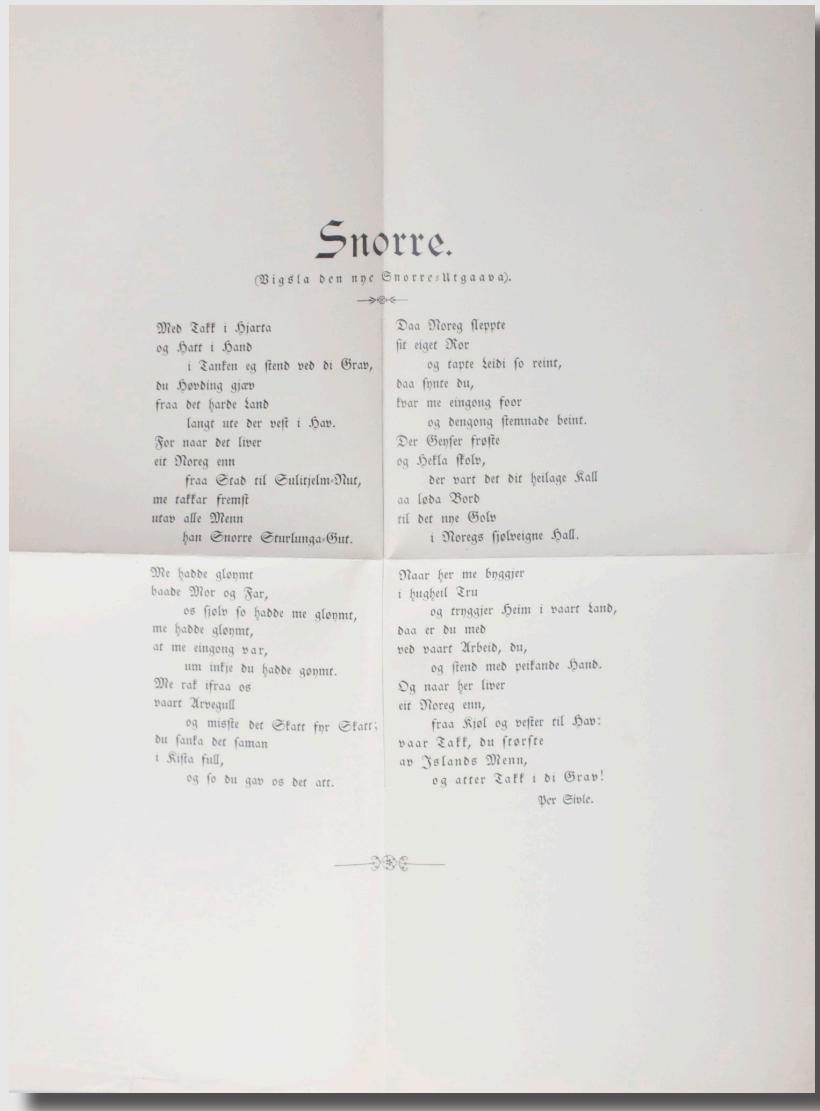
Ryggstripe noe fliset i øvre og nedre del. Fremre omslag løst i nedre del.

2 500,-

Schiøtz/Ringstrøm: Variant B, Førsteutgavens materie med senere tittelblad og senere typografisk omslag: Lystige Historier. Fortalt af Per Sivle. William Sørensens Forlag.
Sivles femtende bok.

UREGISTRERT SMÅTRYKK

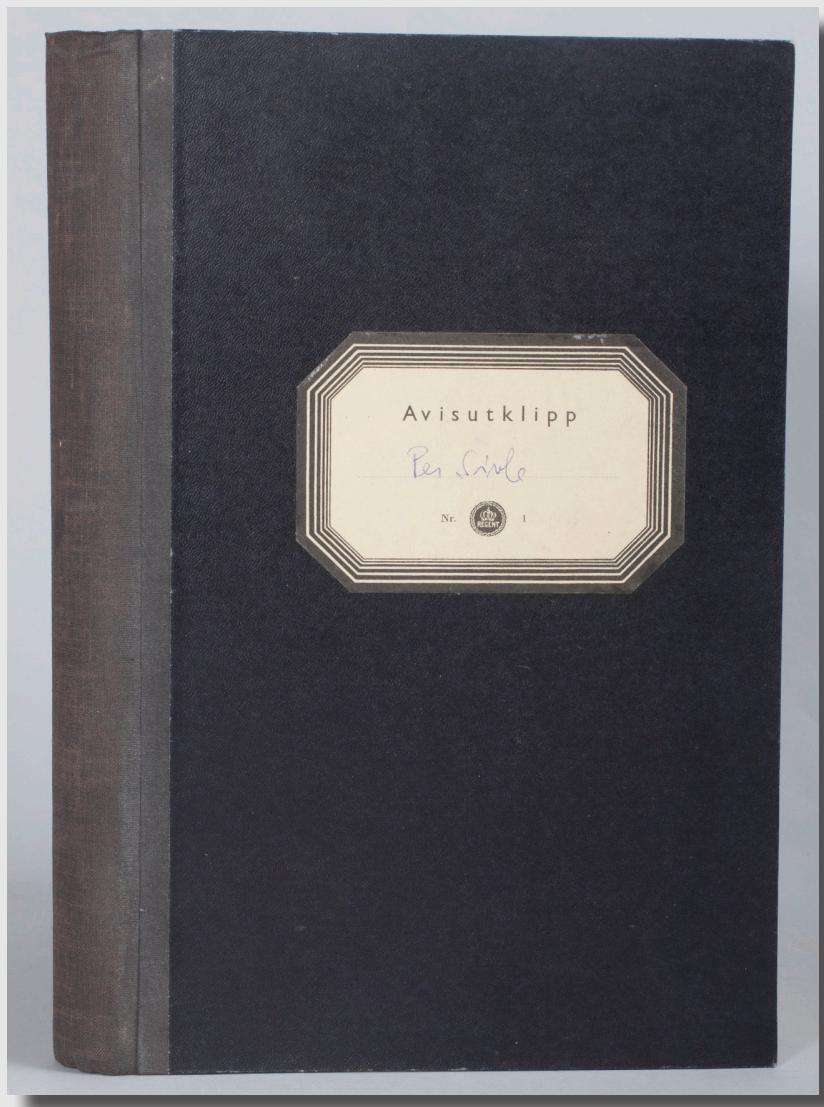
17. SNORRE. (VIGSLA DEN NYE SNORRE-UTGAAVA)

[Uten trykkested og år]. 4to. Bretter.

1 500,-

Diktet ble opptatt i *En Fyrstikke og andre Viser som utkom i 1899 (uten undertittel)*, samme år som den store illustrerte utgaven av *Heimskringla* utkom. Diktet ble trykket i flere tidsskrifter i løpet av 1897 (se neste nummer).

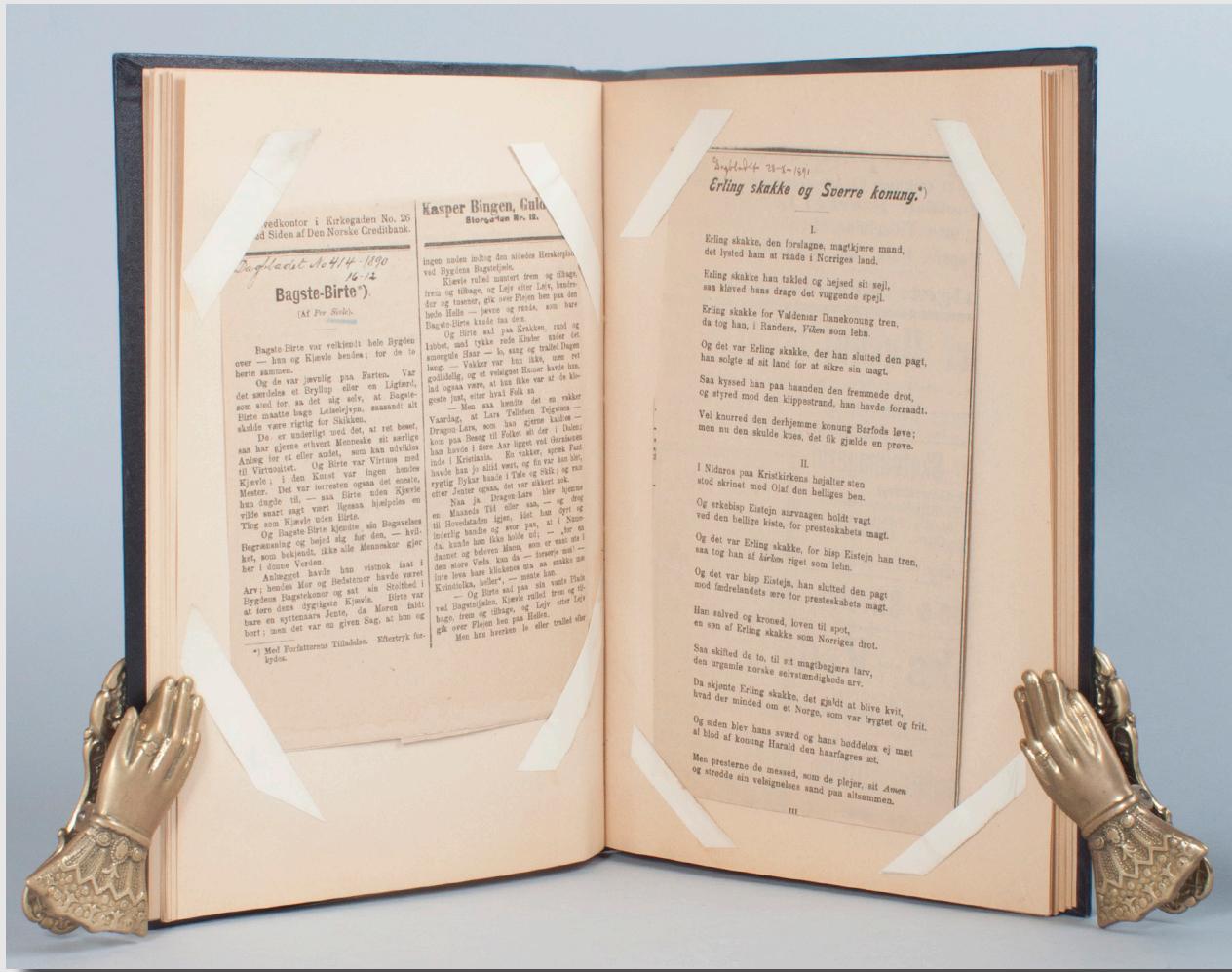
UTKLIIPPSBOK MED FØRSTETRYKK

18.

32 avisutklipp 1890-1900. De lengre bidragene er montert løst inn, slik at de kan tas ut.

3 000,-

Børnenes Juletræ 1890:	Gjedebukke.	
Dagbladet 16/12 1890:	Bagste Birte.	(Kap. Vi "Streik" som utkom 1891).
Dagbladet 28/10 1891:	Erling Skakke og Sverre konung.	(Første gang trykket i Nyt Tidsskrift, 1884.)
Folkebladet 15/5 1893:	Varulv.	(Opptatt i Noreg 1894).
Dagbladet 9/12 1893:	Ljos.	(Opptatt i Bergsøglis- og andre Viser 1895)
Folkebladet 31/1 1894:	Fenrir.	(Opptatt i Noreg 1894)
Verdens Gang 3/4 1894:	Til Valg!	(Opptatt i Bergsøglis-... 1895 -tittel Valgvise)
Dagbladet 18/10 1896:	En Plads	
Folkebladet 31/1 1894:	Fenrir.	(Opptatt i Noreg 1894)
Tyrihans 3/1 1896:	Brev fra Per Sivle.	
Den 17de Mai 5/3 1896:	Paa solsida.	(Opptatt i Skaldemaal 1896)
Den 17de Mai 12/3 1896:	Lærka.	(Opptatt i Skaldemaal 1896)
Husmoderen 20/12 1896:	Husmoderens Juleaften.	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898 -tittel Mors Juleaften)
Dagbladet 24/3 1897:	Blod.	
Dagbladet 30/3 1897:	Irland.	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898)
Nors. Int.sedler. 3/4 1897:	Snorre. (Vigsla den nye Snorre-Utgaava)	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898)
Dagbladet 4/4 1897:	Snorre. (Vigsla den nye Snorre-Utgaava)	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898)
Dagbladet 12/6 1897:	Noregs Dag.	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898)
Dagbladet 4/7 1897:	Kuba.	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898)
Dagbladet 22/7 1897:	Til Johannes Steen.	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898)
Dagbladet 21/9 1897:	Samles skal Norge.	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898)
Dagbladet 26/9 1897:	Samles skal Norge. (Noter).	(Opptatt i En Fyrstikke... 1898)
Dagbladet 2/10 1897:	Til Fædrelandet. (Noter).	(Tidligere i Bergsøglis-... 1895 -tittel Valgvise)
Dagbladet 14/10 1897:	I dag.	
Dagbladet 6/12 1897:	Sylvester Sivertson.	
Den 17de Mai 1897:	Per Sivle (Av Lars Eskeland)	Artikkelserie om Sivle. Se katalogens nummer 1.
Den 17de Mai 4/2 1898:	Det syns.	
Verdens Gang 5/3 1898:	Sigurd Syr. Af ein Kvæde-Bundel: "Sankt Olav"	(Olavs-Kvæde utkom 1901.)
Dagbladet 14/3 1898:	Soga.	(Opptatt i Viser og Kvad 1920)
Dagbladet 22/5 1898:	Svola.	(Opptatt i Viser og Kvad 1920)
Dagbladet nr. 126 1899:	Vaart Flag. (Med noter).	
Verdens Gang 15/1 1900:	Til Svensken fra en Nordmand.	

RASMUS LØLAND

1861 (Suldal) - 1907 (Asker')

En rekke inneholdende 18 av hans 31 bøker.

SAMLEBIND

19. SAMLEBIND MED 9 FØRSTEUTGAVER, INKLUDERT DEBUTEN.

Folkeliv.

Bergen. Utgjevi av Mons Litleré. 1891. (8), 56 sider.
DEBUT.

Skuld.

Bergen. Mons Litleré. 1892. 165 sider.

Blodstyng og andre sgor.

Kristiania. Bertrand Jensen. 1895. 94 sider.

Gamle Ungkarar.

Kristiania. Bertrand Jensen. 1895. 51 sider.

"*Aandelige Klenodier*". *Spelstykke i tri akter.*

Kristiania. Bertrand Jensen. 1895. 31 sider.

I klemma. Farce i 2 akter.

Kristiania. Bertrand Jensen. 1895. 48 sider.

Nervesliten.

Kristiania. Bertrand Jensen. 1896. 64 sider.

Emne. Sogor.

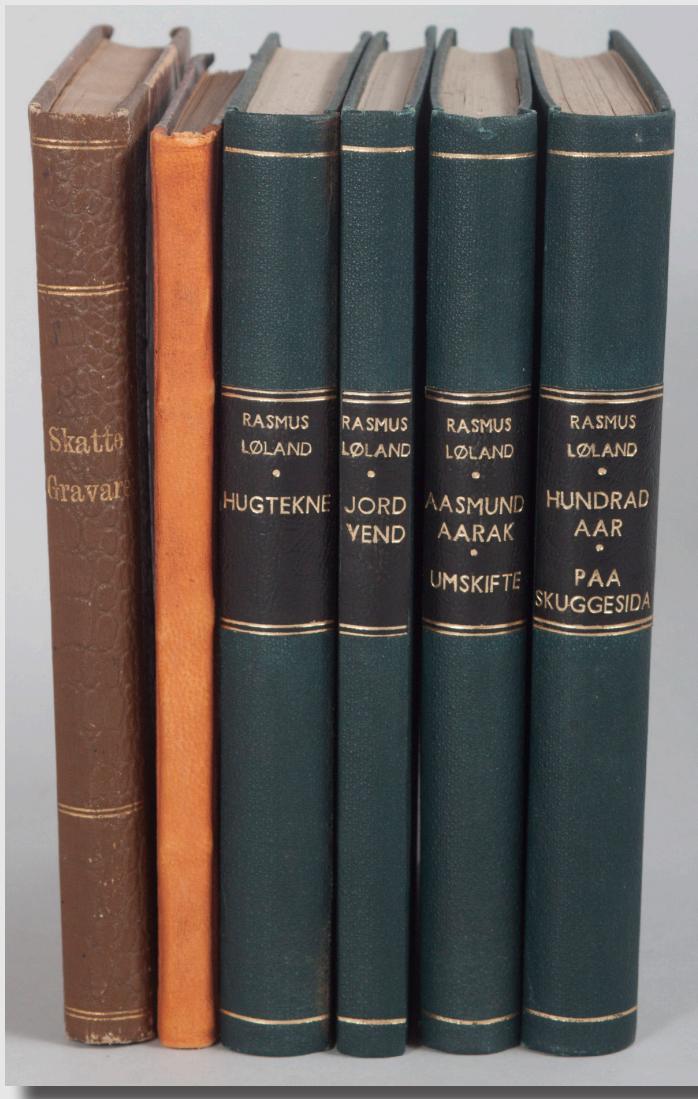
Kristiania. Bertrand Jensen. 1896. 188 sider.

Hugtekne.

Kristiania. Bertrand Jensen. 1897. 255, (1) sider.

1 500,-

PRIVATBIND

20. Skattegravaren.

Bergen. Utgjevi av Boklaget ved Mons Litleré. 1893. (4), 246 sider. Samtidig halvsjirtingbind.

Noe slitasje i overtrekspapiret. Navntrekk på forsatsblad.
For øvrig et fast bind med god materie.

450,-

21. Huskatten. Ei jolesoga. (Sertryk av "Hugtekne").

Kristiania. Bertrand Jensen. 1897. 79 sider.
Samtidig skinnryggbind.

Ren materie.

450,-

22. Hugtekne.

Kristiania. Bertrand Jensen. 1897. 255, (1) sider. Nyere
helsjirtingbind med titteleтикett i sort skinn.

Meget velholdt. Plettfr Materie.

450,-

23. Jordvend. Segn og Æventyr.

Oslo. Bertrand Jensen. 1898. 143 sider. Nyere helsjirting-
bind med titteleтикett i sort skinn.

Meget velholdt. Plettfr Materie.

450,-

24. Aasmund Aarak.

Kristiania. Olaf Norli. 1902. 106, (1) sider. Nyere helsjirtingbind med titteleтикett i sort skinn.
Meget velholdt. Plettfr Materie.

BUNDET MED

Umskifte.

Kristiania. Olaf Norli. 1904. 106, (1) sider.

Nyere helsjirtingbind med titteleтикett i sort skinn. Meget velholdt. Plettfr Materie.

450,-

25. Hundrad Aar. Etterlate Arbeid.

Oslo. Det norske Samlaget. 1910. 160 sider. Forord av Arne Garborg. Meget velholdt. Plettfr Materie.

BUNDET MED

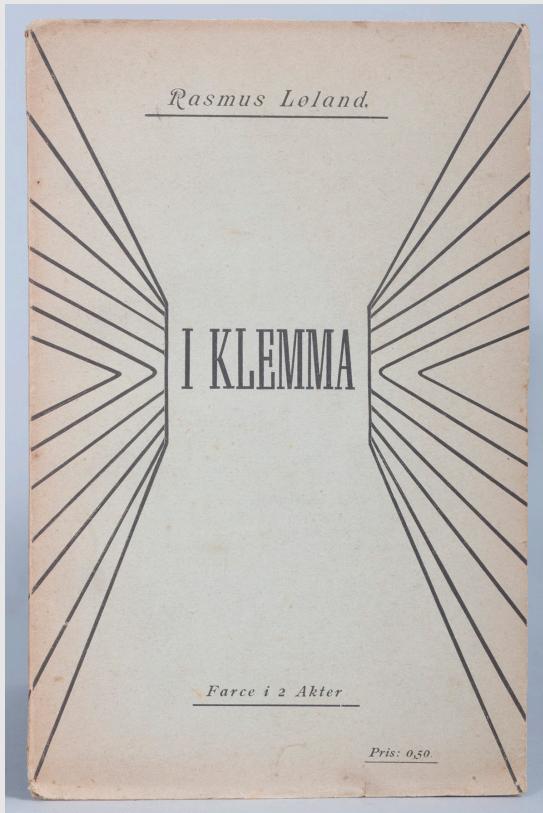
Paa Skuggesida. Forteljingar. Arne Garborg: Eit Ettermæle.

Oslo. Det norske Samlaget. 1908. XXXI, 135 sider.

Nyere helsjirtingbind med titteleתיקett i sort skinn. Meget velholdt. Plettfr Materie.

450,-

FORLAGSBIND OG OMSLAG

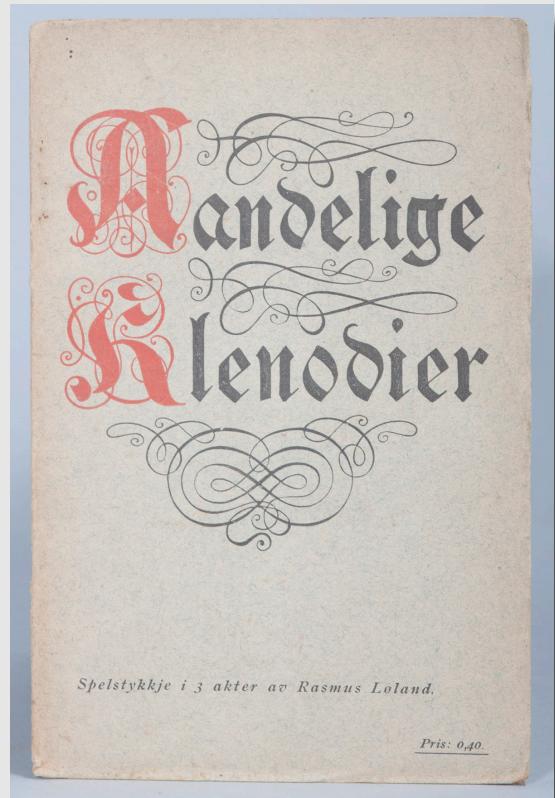

26. *I klemma. Farce i 2 Akter.*

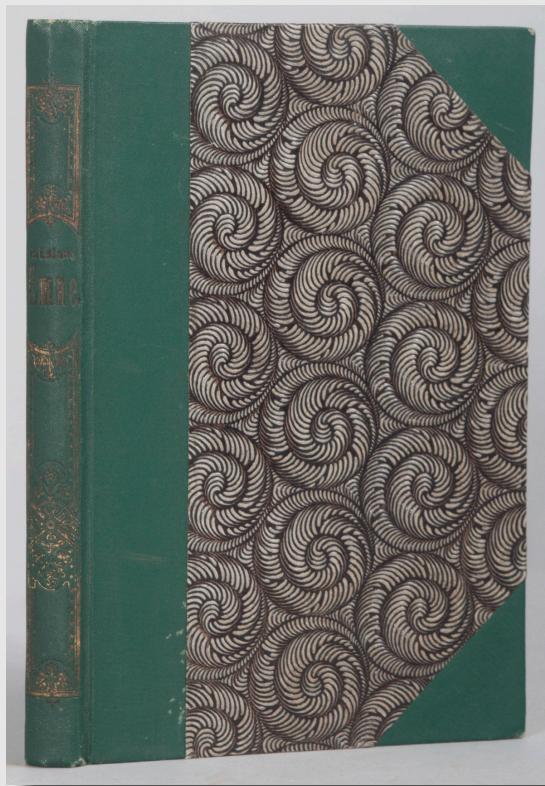
Kristiania. Bertrand Jensen. 1895. 48 sider. Originalt omslag.

Bakre omslag svakt plettet. Brett i øvre hjørne av bakre omslag.

1 500,-

1 500,-

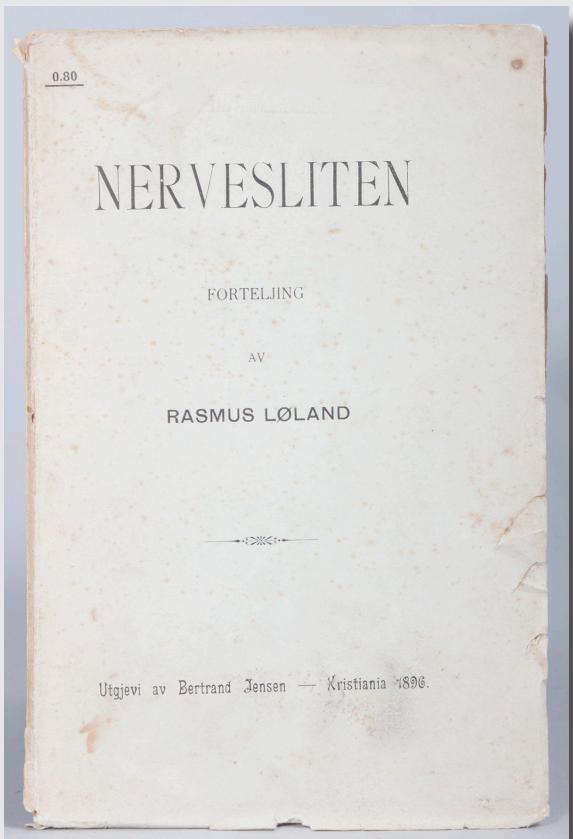
28. *Emne. Sogor.*

Kristiania. Bertrand Jensen. 1896. 188 sider.
Forlagets halvsjirtingbind. Rødt snitt.

Noe tap av gullforgylling på rygg. Portrett opplebet på smusstittelblads verso. For øvrig velholdt.

1 500,-

Boken har samme innbinding som Nils Kjærns debut "Essays", som utkom på samme forlag året før.

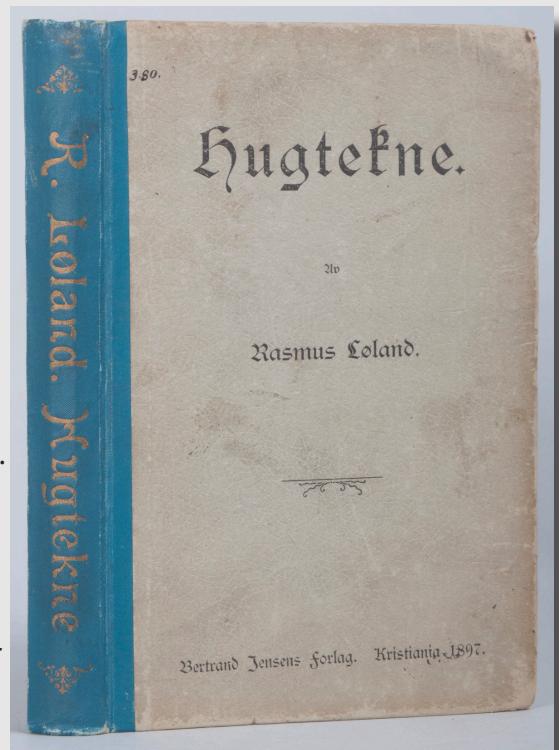

29. *Nervesliten.*

Kristiania. Bertrand Jensen. 1896. 64 sider. Originalt omslag.

Omslag svakt plettet og med mindre hakk i ytterkanter. Første og siste sider svakt plettet. For øvrig fast.

800,-

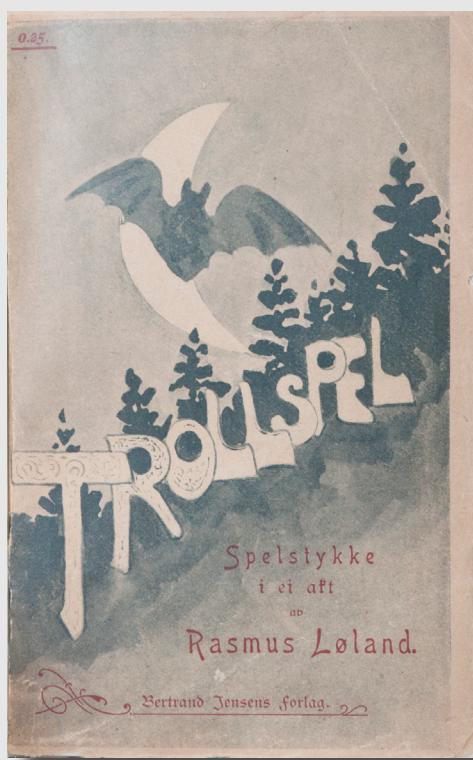

30. *Hugtekne.*

Kristiania. Bertrand Jensen. 1897. 255, (1) sider. Originalt kartonasjebind.

Dekler svakt smusset. Noe støtte hjørner. Noe papirtap og liten plett på bakre forsats.

1 500,-

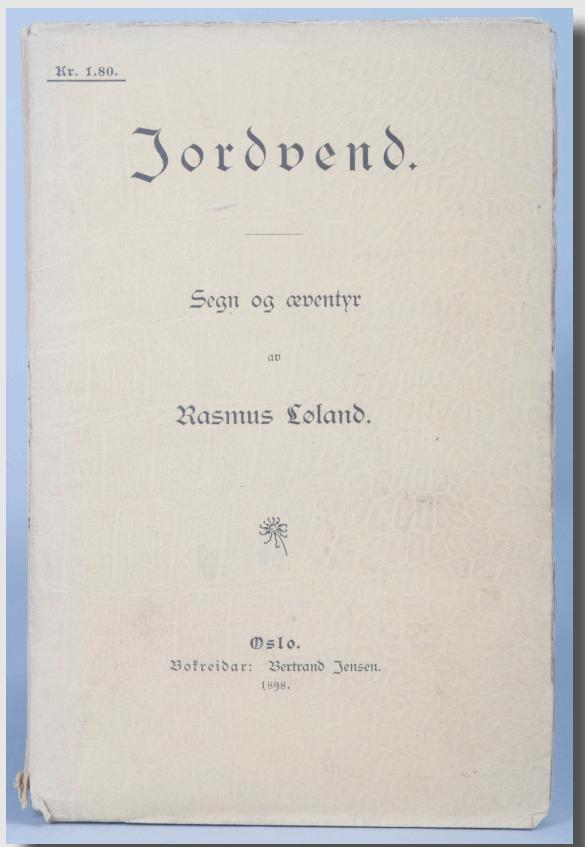
31. *Trollspel.*

Oslo. Bertrand Jensen. 1897. 24 sider. 12mo.
Nyere papirbind bundet med begge omslag.

Omslag med svake bretter og et par mindre hakk i ytterkanter. Ubeskåret.

1 000,-

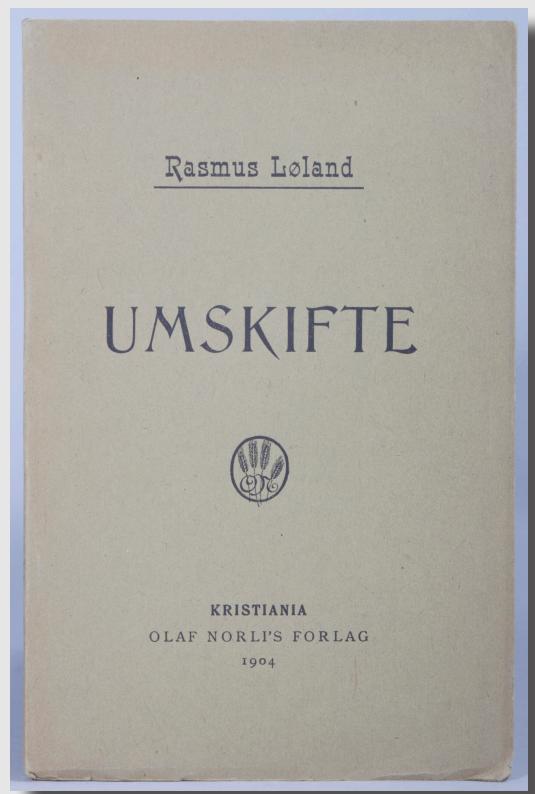

32. *Jordvend. Segn og Æventyr.*

Oslo. Bertrand Jensen. 1898. 143 sider. Originalt omslag.

Omslag meget svakt smusset og med et lite papirtap nederst på ryggstripe.

450,-

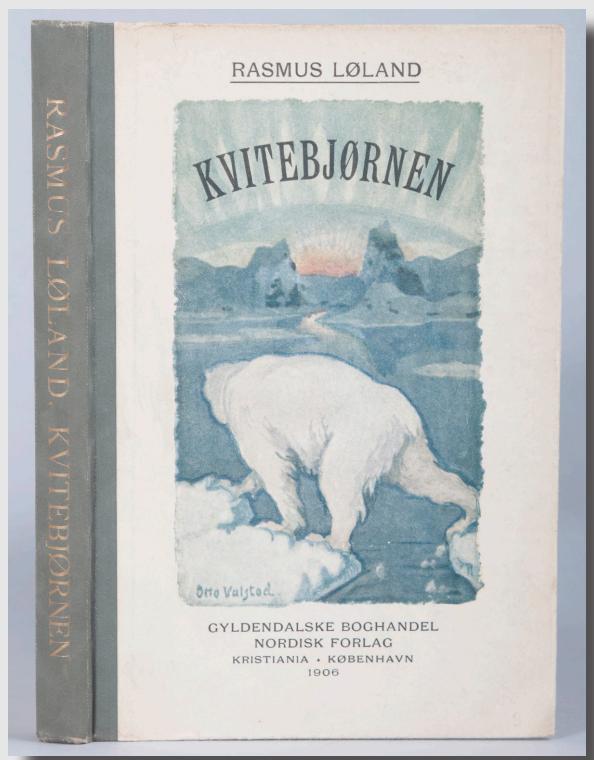

33. *Umskifte.*

Oslo. Olaf Norli. 1904. 106, (1) sider. Originalt omslag.

Velholdt. Usprettet!

600,-

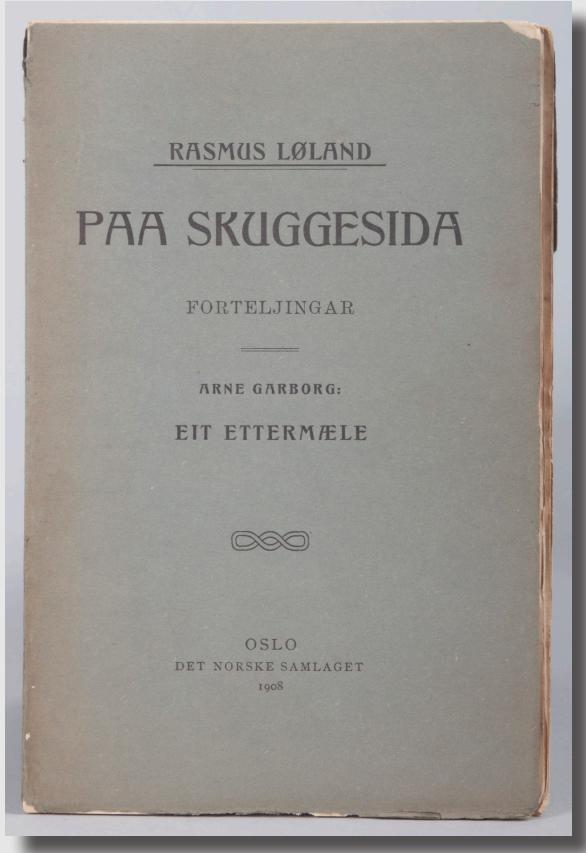

34. *Kvitbjørnen. Sogor med teikningar av Otto Valstad.*

Kristiania. Gyldendal. 1906. 151, (1) sider. Originalt kartonasjebind.

Meget velholdt.

700,-

35. *Paa Skuggesida. Forteljingar. Arne Garborg: Eit Ettermæle.*

Oslo. Det norske Samlaget. 1908. XXXI, 135 sider. Originalt omslag.

Liten slitasje nederst og øverst på ryggstripe. Fremre omslag løst i nedre 5 cm. Usprettet!

500,-

ANTIKVARIAT BRYGGEN
Bryggenveien 42 - Bryggen Vestre - 1747 Skjeberg - Telefon 930 22 712
E-post: post@antikvariat-bryggen.no

**Antikvariatet er alltid interessert i gode enkeltobjekter og samlinger.
Ta kontakt for en uforpliktende samtale.**

WWW.ANTIKVARIAT-BRYGGEN.NO